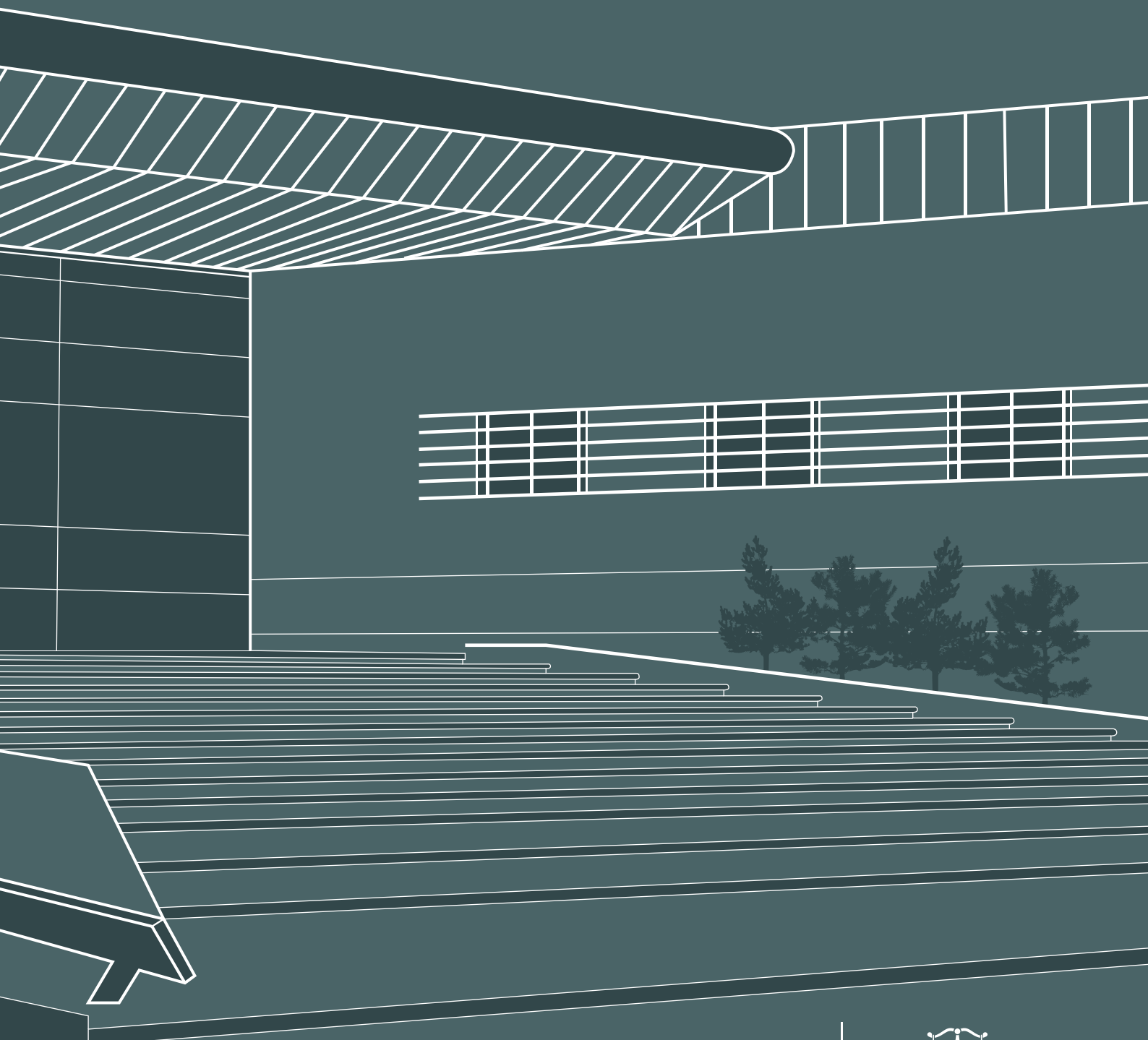

ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ 2022

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

« Η Ετήσια Επισκόπηση του 2022 αποτελεί για μένα, ως τελευταίου Προέδρου του υφιστάμενου Ανωτάτου Δικαστηρίου, την αφορμή για την απόδοση τιμής σε όλους εκείνους οι οποίοι συνέβαλαν, από το 1964 έως σήμερα, στην εκπλήρωση της ιστορικής του αποστολής. »

Αντώνης Ρ. Λιάτσος

Πρόεδρος Ανωτάτου Δικαστηρίου

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Ανδρέας Γ. Τσερκέζος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μαρία Αλεξάνδρου - Κωνσταντίνου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΡΤΡΕΤΑ

Χρίστος Παύλου

ΣΥΝΟΨΕΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Τμήμα Νομικών Εκδόσεων Ανωτάτου Δικαστηρίου

Νατάσα Παπανικολάου

Ελευθερία Αραλιού

Πηνελόπη Δημοσθένους

ΕΚΔΟΤΗΣ

Action Global Communications

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

K&L Lithofit Ltd

Λευκωσία, 2023

Περιεχόμενα

05

Ανώτατο
Δικαστήριο

06

Μήνυμα από
τον Πρόεδρο

08

Μήνυμα από την
Αρχιπρωτοκολλητή

10

Δικαστές Ανωτάτου
Δικαστηρίου

16

Σχολή
Δικαστών

20

Τμήμα
Μεταρρύθμισης

24

Στατιστικά

26

Το Έργο της Εκκαθάρισης
των Καθυστερημένων
Υποθέσεων

28

Ανωνυμοποίηση και
Δημοσίευση των
Δικαστικών
Αποφάσεων

32

Το Κράτος Δικαίου
στην Κύπρο υπο το
φως της Νομολογίας
του ΔΕΕ

36

Ψηφιακή Δικαιοσύνη
- Προοπτικές και
Προκλήσεις

38

Σημαντικές
Αποφάσεις 2022

48

Διοργανώσεις &
Επισκέψεις 2022

Ανώτατο Δικαστήριο

Το Ανώτατο
Δικαστήριο
απαρτίζεται από
δεκατρείς Δικαστές,
ένας από τους
οποίους είναι
ο Πρόεδρος του
Δικαστηρίου.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η διασφάλιση της δίκαιης και αμερόληπτης απονομής της Δικαιοσύνης, ως καθορίζεται από τις συνταγματικές επιταγές, τα θεσμοθετημένα δικαιώματα και ελευθερίες, τους Νόμους και τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς συμβάσεις.

ΟΡΑΜΑ

Η συνεχής αναβάθμιση του τρόπου λειτουργίας της απονομής της Δικαιοσύνης για αμερόληπτη, αποτελεσματική, ταχεία και υπεύθυνη επίλυση διαφορών.

ΑΞΙΕΣ

- Αμεροληψία
- Ισότητα / Ισονομία
- Ακεραιότητα
- Αξιοπιστία
- Αποτελεσματικότητα
- Διαφάνεια
- Σεβασμός προς τον πολίτη
- Αντικειμενικότητα
- Ανεξαρτησία

ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Πρόεδρο

Αντώνης Ρ. Λιάτσος

Πρόεδρος

Ανωτάτου Δικαστηρίου

Το 2022 αποτέλεσε, χωρίς καμία αμφιβολία, μία κομβική χρονιά για την Κυπριακή Δικαιοσύνη. Με άξονα το πολυσύνθετο μεταρρυθμιστικό πλαίσιο, το οποίο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους υλοποιείτο επιτυχώς, επήλθε, παράλληλα, η θέσπιση των μεταρρυθμιστικών της Δικαιοσύνης νόμων, οι οποίοι συνιστούν καθοριστικό σημείο αναφοράς στο μεταρρυθμιστικό μας χάρτη. Τούτο διότι, μέσω της 17ης Τροποποίησης του Συντάγματος και του Τροποποιητικού του Νόμου 33/1964, Νόμου 145(Ι)/2022, το υφιστάμενο Ανώτατο Δικαστήριο διαχωρίζεται πλέον, από 1.7.2023, σε Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο και Ανώτατο Δικαστήριο και καθιερύεται δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το Εφετείο.

«Το 2022, συνεπώς, σηματοδοτεί την τελευταία χρονιά λειτουργίας του ενιαίου Ανωτάτου Δικαστηρίου.»

Το 2022, συνεπώς, σηματοδοτεί την τελευταία χρονιά λειτουργίας του ενιαίου Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Σε αυτά τα 60 σχεδόν έτη λειτουργίας του, η αποστολή του παρέμεινε αδιάκοπα αναλλοίωτη και το έργο του εξόχως καθοριστικό. Με πρώτιστο στόχο την προάσπιση της δικαιοσύνης και την αποτελεσματική απονομή της, διαδραμάτισε και χάραξε μία ιστορική πορεία. Ως ελάχιστο φόρο τιμής, επιτρέψτε μου να ανατρέξω επιγραμματικά στο νομολογιακό του παρελθόν, το οποίο αναδεικνύει την καθοριστική συμβολή του στην υποστήλωση της Κυπριακής Δημοκρατίας και όχι μόνο. Μέσα από τη θεώρηση της νομολογίας του, ιδίως στο πλαίσιο της συνταγματικής του δικαιοδοσίας, αρχής γενομένης με την *Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας v. Mustafa Ibrahim κ.ά. του 1964 ((1964) C.L.R. 195)*, αποτυπώνεται η πολυτάραχη ιστορία της πατρίδας μας και η συνταγματική υποστήλωση της Κυπριακής Δημοκρατίας και κατ'επέκταση των θεσμών της. Αυτό διότι το Δικαστήριο, με την ομόφωνη απόφασή του, έκρινε, κατ'επίκληση του δόγματος της ανάγκης και της επιτακτικής υποχρέωσης για διάσωση του Κράτους, ότι το ενιαίο Ανώτατο Δικαστήριο είναι καθόλα συνταγματικό. Σύνάμα, μέσα από σειρά αποφάσεων, όπως τη *Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας v. Κώστα Κωνσταντίνου του 2005 ((2005) 1B A.A.Δ. 1356)*, αποτυπώνεται η μεταγενέστερη ευρωπαϊκή μας πορεία, ως διαμορφώνεται από το ευρύτερο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής έννομης τάξης, καθώς και από τις υποχρεώσεις μας ως Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ετήσια Επισκόπηση του 2022 αποτελεί για μένα, ως τελευταίου Προέδρου του υφιστάμενου Ανωτάτου Δικαστηρίου, την αφορμή για την απόδοση τιμής σε όλους εκείνους οι οποίοι συνέβαλαν, από το 1964 έως σήμερα, στην εκπλήρωση της ιστορικής του αποστολής. Αφιερώνω λοιπόν, τον πρόλογο αυτό, ως μια ελάχιστη αναγνώριση της τεράστιας προσφοράς τους, σε όλους τους Δικαστές του κορυφαίου θεσμικού αυτού οργάνου, που διαχρονικά αποτέλεσαν αναπόσπαστο κομμάτι του. Η συμβολή τους υπήρξε καίρια στη διαμόρφωση του δικαίου, στη διασφάλιση των συνταγματικών ελευθεριών του κάθε συμπολίτη μας και στην υποστήλωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όταν αυτή κινδύνευε να καταρρεύσει.

Το 2023, σηματοδοτεί το νέο ρόλο που καλούνται τα δύο νεοσυσταθέντα Ανώτατα Δικαστήρια να διαδραματίσουν, σε τρίτοβάθμιο πλέον επίπεδο. Η εμπειρία του παρελθόντος, σε όλες τις εκφάνσεις της, προσδιορίζει, σε μεγάλο βαθμό, και το μέγεθος των ευθυνών μας. Ατενίζοντας το μέλλον, με ευρύτητα πνεύματος, με την απαιτούμενη αποφασιστικότητα αλλά και θωρακισμένοι με τις εγγυήσεις της προσωπικής και λειτουργικής μας ανεξαρτησίας, οφείλουμε να ανταποκριθούμε, όπως και στο παρελθόν, με το ίδιο ακατάβλητο σθένος και αρραγή συνέπεια στο συνταγματικό μας καθήκον για τη διατήρηση και την εδραίωση των θεμελιωδών αξιών και ελευθεριών, που είναι εγγενείς σε ένα κράτος δικαίου, όπως είναι η Κυπριακή Δημοκρατία. Αξίες ως προς τις οποίες δεν χωρεί καμία υπαναχώρηση ή συμβιβασμός.

ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ

Αρχιπρωτοκολλητή

Ειρήνη Χριστοδούλου

**Αρχιπρωτοκολλητής,
Ανώτατο Δικαστήριο**

Με τη Δικαστική Μεταρρύθμιση να έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, έχουν τεθεί παράλληλα τα θεμέλια για την εισαγωγή του νέου μηχανισμού Διοίκησης των Δικαστηρίων.

Είναι ευκαιρία, με την παρούσα Ετήσια Επισκόπηση, να επεξηγηθεί συνοπτικά ο μηχανισμός αυτός και οι αλλαγές που θα επιφέρει.

Το τελευταίο από τα έργα της Μεταρρύθμισης των Δικαστηρίων, είναι η δημιουργία της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας των Δικαστηρίων (Independent Court Service). Τελευταίο χρονικά αλλά όχι σε σπουδαιότητα, μια και η εισαγωγή του στοχεύει στη βελτίωση της αποδοτικότητας και στην κατ' επέκταση συνεχή αναβάθμιση της λειτουργίας των Δικαστηρίων.

Το Έργο εντάσσεται στο πλαίσιο του κοινού εγχειρήματος για την Ενίσχυση της Ικανότητας του Δικαστικού Συστήματος με την Αποτελεσματική Υλοποίηση των Μεταρρυθμιστικών Εισηγήσεων και Διαδικασιών στην Κύπρο. Στη μέχρι τώρα διαδικασία έχουν εμπλακεί εγχώριοι φορείς και διεθνείς φορείς όπως Ιρλανδοί εμπειρογνώμονες από το Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης (Institute of Public Administration), εμπειρογνώμονες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Για το έργο έχουν ετοιμαστεί μελέτες με την τελική, να αναμένεται να παραδοθεί το πρώτο τρίμηνο του 2023. Το Έργο υλοποιείται σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η ίδρυση της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας των Δικαστηρίων, αναμένεται να διευκολύνει σημαντικά τη λειτουργία των Δικαστηρίων με τον εκμοντερνισμό της διοίκησης και διαχείρισης των Πρωτοκολλητείων.

Όσον αφορά το έργο, αυτό έχει πραγματοποιηθεί με μεγάλη επιτυχία, επίσκεψη κλιμακίου της Δικαστικής Υπηρεσίας με επικεφαλής τον Διευθυντή Μεταρρύθμισης κ. Γ. Ερωτοκρίτου στην Ιρλανδία και Στρασβούργο στα τέλη του 2022, όπου παρουσιάστηκαν, συζητήθηκαν και επεξηγήθηκαν, οι επιμέρους πτυχές και ο σκοπός του έργου.

Στις 18 Ιανουαρίου, 2023, έγινε τελετή στο Ανώτατο Δικαστήριο κατά την οποία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρουσίασε την ολοκλήρωση του έργου της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας Δικαστηρίων, στο Ανώτατο Δικαστήριο και σε εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπως το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο Οικονομικών, τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, τη Νομική Υπηρεσία κλπ.

Με την καινοτόμο εισαγωγή του "Court Service" στη Δικαστική Υπηρεσία, μελετάται η προώθηση αλλαγών που αφορούν τα καθήκοντα σχεδόν όλων των επαγγελματικών ομάδων που συμβάλλουν στη λειτουργία των Δικαστηρίων όπως Νομικών Λειτουργών, Πρωτοκολλητών, Στενογράφων, Επιδοτών, Αχθοφόρων / Κλητήρων κλπ. Οι αλλαγές αυτές αποσκοπούν στην προώθηση της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας της Υπηρεσίας.

«Με τη Δικαστική
Μεταρρύθμιση
να έχει σχεδόν
ολοκληρωθεί, έχουν
τεθεί παράλληλα
τα θεμέλια για
την εισαγωγή του
νέου μηχανισμού
Διοίκησης των
Δικαστηρίων.»

Ο διαρκής εκσυγχρονισμός της Δικαστικής Υπηρεσίας και η συνεχιζόμενη αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, αποτελούν στρατηγική προτεραιότητα, για την υλοποίηση της οποίας είναι απαραίτητη η αξιοποίηση στο έπακρον του ανθρώπινου δυναμικού, ως βασικού πυλώνα της επιδιωκόμενης μεταρρύθμισης, με την παροχή κατάλληλων εφοδίων, γνώσεων, ικανοτήτων και εργαλείων. Οι Λειτουργοί της Δικαστικής Υπηρεσίας, με νέα Σχέδια Υπηρεσίας, αναμένεται να είναι σε θέση να αποδίδουν με αποτελεσματικό, υπεύθυνο και ποιοτικό τρόπο, τον ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίσουν στο νέο υπηρεσιακό τους περιβάλλον, όπως αυτό θα δημιουργηθεί μέσα από τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις.

Απώτερος σκοπός των πιο πάνω θα είναι η βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τον πολίτη και γενικότερα την κοινωνία, με συνεπακόλουθο την σταθεροποίηση και αύξηση της εμπιστοσύνης του κόσμου προς τη δικαιοσύνη.

Δικαστές Ανωτάτου Δικαστηρίου

ΠΑΝΩ:

Από τα αριστερά: Νικόλαος Γ. Σάντης,
Λένα Δημητριάδου-Ανδρέου,
Χάρης Μαλαχτός, Τεύκρος Θ. Οικονόμου,
Κατερίνα Σταματίου, Αντώνης Ρ. Λιάτσος,
Γιασεμής Ν. Γιασεμής, Τάσια Ψαρά-Μιλτιάδου,
Δώρα Σωκράτους, Ιωάννης Ιωαννίδης,
Στάλω Χατζηγιάννη-Χριστοδούλου

Αντώνης Ρ. Λιάτσος

Ο Λιάτσος, Δ., γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1960. Φοίτησε στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και άσκησε το επάγγελμα του δικηγόρου για οκτώ χρόνια στο δικηγορικό γραφείο Κυριάκου Θ. Μιχαηλίδη. Το 1991 διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής. Προάχθηκε σε Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή το 2000 και ακολούθως, το 2004, σε Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου. Διετέλεσε Πρόεδρος του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λάρνακας και Διοικητικός Πρόεδρος των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λευκωσίας / Κερύνειας. Το 2010 εξελέγη Πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών Κύπρου, θέση που κατείχε μέχρι τον διορισμό του στο Ανώτατο Δικαστήριο, τον Σεπτέμβριο του 2013. Στη μέχρι σήμερα υπηρεσία του ως Μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, διετέλεσε Πρόεδρος του Μόνιμου, του Πολιτικού και του Ποινικού Εφετείου, καθώς επίσης, και Πρόεδρος της Ολομέλειας και, για σειρά υποθέσεων, της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Είναι μέλος του Συμβουλίου της Σχολής Δικαστών, της Επιτροπής Μεταρρύθμισης, του Δικαστηρίου Διαιτησίας και Συμφιλίωσης του ΟΑΣΕ και ad hoc Δικαστής του ΕΔΑΔ. Ως εκπρόσωπος των Δικαστικών αρχών ήταν μέλος της Επιτροπής για Θέματα Σωφρονιστικής Πολιτικής, και ως μέλος της αντιπροσωπείας της Κυπριακής Δημοκρατίας παρακολούθησε, για σειρά ετών, στα γραφεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, στη Βιέννη, τις εργασίες της Επιτροπής Πρόληψης Εγκλήματος και Ποινικής Δικαιοσύνης, η οποία είναι όργανο του Ο.Η.Ε.. Είναι νυμφευμένος με την Ελένη Λιάτσου, δικηγόρο, και πατέρας ενός παιδιού, του Αλέξανδρου.

Κατερίνα Σταματίου

Γεννήθηκε στη Λεμεσό το 1960. Αποφοίτησε από το Ε΄ Γυμνάσιο Λεμεσού το 1977. Μετέβη για νομικές σπουδές στο Λονδίνο και αναγορεύτηκε σε barrister-at-law από το Gray's Inn. Επιστρέφοντας στην Κύπρο εργάστηκε σε δικηγορικό γραφείο στη Λεμεσό. Υπηρέτησε για μία θητεία στην επιτροπή του Δικηγορικού Συλλόγου Λεμεσού. Διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής το 1993 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας.

Το 2000 προήχθη σε Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή και το 2004 στη θέση της Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου. Υπηρέτησε ως Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Πάφου και Λεμεσού και Διοικητική Πρόεδρος στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου και Λεμεσού.

Στις 16.9.2013 διορίστηκε Δικαστής στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Είναι παντρεμένη και μητέρα μίας κόρης και ενός υιού.

Γιασεμής Ν. Γιασεμής

Γεννηθείς στο Τρίκωμο Αμμοχώστου το 1958, όπου έζησε τα πρώτα χρόνια της ζωής του, αργότερα εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στην πόλη της Αμμοχώστου μέχρι την εισβολή το 1974. Έλαβε δε δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Αμερικανική Ακαδημία Λάρνακας. Μετά το πέρας της στρατιωτικής του θητείας, φοίτησε στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, απ' όπου έλαβε το Πτυχίο Bachelor of Laws (LLB) και το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Master of Laws (LLM).

Άσκησε τη δικηγορία από το 1985 έως το 1992, ως μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αμμοχώστου. Τον Ιανουάριο του 1993 διορίστηκε Δικαστής Επαρχιακού Δικαστηρίου. Ως Πρωτόδικος Δικαστής, υπηρέτησε σε όλες τις δικαιοδοσίες, περιλαμβανομένης και αυτής του Μόνιμου Κακουργιοδικείου και σε όλες τις βαθμίδες. Διετέλεσε δε για μια θητεία, Αντιπρόεδρος της Ένωσης Δικαστών Κύπρου. Διορίστηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου τον Ιανουάριο του 2014, όπου και υπηρετεί. Είναι παντρεμένος και έχει τρία παιδιά.

Τεύκρος Θ. Οικονόμου

Γεννήθηκε στην Αμμόχωστο στις 20.10.1961.

Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Άσκησε δικηγορία στη Λάρνακα από το 1987 μέχρι το 1993. Στις 11.1.1993 διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής και στις 19.11.2001 διορίστηκε Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής. Στις 11.2.2008 διορίστηκε Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου, υπηρετήσας ως Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου και ως Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Την 1.9.2014 διορίστηκε Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Υπηρέτησε ως Λέκτορας και Εξεταστής του Νομικού Συμβουλίου.

Είναι νυμφευμένος, πατέρας τεσσάρων τέκνων.

Τάσια Ψαρά-Μιλτιάδου

Η Τάσια Ψαρά-Μιλτιάδου γεννήθηκε στη Λεμεσό το 1959 με γονείς τον Μίκη Ψαρά από Βαρώσι και Δώρα Παναγίδου από Βάσα Κουλιανίου. Αποφοίτησε από το Ε΄ Γυμνάσιο Λεμεσού (Λανίτειο) το 1977 και φοίτησε στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Άσκησε δικηγορία για 13 χρόνια, από το 1982 μέχρι 1995, οπότε και διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής αρχικά στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου και αργότερα στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού.

Το 2003 προήχθη σε Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή και το 2008 σε Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου. Είναι παντρεμένη και έχει δύο κόρες. Εκτός από τα νομικά, ενδιαφέρεται για τη Λογοτεχνία, Ιστορία και Τέχνη. Είναι μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου από 15.1.2015.

Χάρης Μαλαχτός

Ο Χάρης Μαλαχτός γεννήθηκε στη Λεμεσό τον Οκτώβριο του 1964. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο University College του Λονδίνου και είναι κάτοχος του πτυχίου Bachelor of Laws (LLB).

Στη συνέχεια φοίτησε στα Inns of Court του Λονδίνου και είναι κάτοχος του τίτλου Barrister-at-Law.

Άσκησε τη δικηγορία από το 1989 μέχρι και το διορισμό του στη θέση του Προσωρινού Επαρχιακού Δικαστή την 9.1.1995.

Διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής την 9.1.1996. Προάχθηκε σε Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή την 10.9.2003 και σε Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου την 2.4.2010.

Διετέλεσε Πρόεδρος του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Πάφου και του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λεμεσού, Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου

Λάρνακας - Αμμοχώστου και του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού.

Διορίστηκε Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου την 15.10.2019

Μιλά ελληνικά και αγγλικά. Είναι νυμφευμένος και πατέρας δύο παιδιών.

Δώρα Σωκράτους

Η Δώρα Σωκράτους γεννήθηκε στη Λεμεσό με γονείς τους Χριστόδουλο και Τερέζα Σωκράτους από την Ποταμιού-Λεμεσού.

Φοίτησε στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και άσκησε το επάγγελμα του δικηγόρου για 13 χρόνια.

Στις 20 Νοεμβρίου 1995 διορίστηκε στη θέση του Επαρχιακού Δικαστή, αρχικά στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας και μετέπειτα σε άλλα δικαστήρια.

Το Φεβρουάριο του 2004 προήχθηκε σε Ανώτερο Επαρχιακό Δικαστή και στις 20 Ιουνίου του 2011 σε Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Διετέλεσε Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Πάφου και Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου από το Σεπτέμβριο του 2015 μέχρι τις 7 Δεκεμβρίου 2020, ότε και διορίστηκε Δικαστής στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Είναι παντρεμένη με τον Ευάγγελο Σωκράτους και μητέρα δύο παιδιών.

Λένα Δημητριάδου-Ανδρέου

Παντρεμένη και μητέρα μίας κόρης.

Ακαδημαϊκά Προσόντα:

- Κάτοχος πτυχίου Νομικής από το Αγγλικό Πανεπιστήμιο Essex (L.L.B. Honors).
- Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου στο Εμπορικό και Εταιρικό Δίκαιο (Corporate Law) από το Αγγλικό Πανεπιστήμιο Cambridge (L.L.M. Honors)
- Κάτοχος του επαγγελματικού τίτλου Barrister at Law του Gray's Inn.

Σύντομο Επαγγελματικό Ιστορικό:

- Από το 1989 μέχρι το 1990 ασκούσε το επάγγελμα της δικηγόρου στον ιδιωτικό τομέα.
- Από το 1990 μέχρι τον Νοέμβριο του 1995 υπήρξε Δικηγόρος της Δημοκρατίας στη Νομική Υπηρεσία.
- Διορίστηκε στη Δικαστική Υπηρεσία ως προσωρινή Επαρχιακή Δικαστής τον Νοέμβριο του 1995 και μονιμοποιήθηκε στη θέση αυτή τον Νοέμβριο του 1996. Από την ημερομηνία αυτή μέχρι τον Φεβρουάριο του 2004 κατείχε τη θέση της Επαρχιακής Δικαστού.
- Τον Φεβρουάριο του 2004 προήχθη στη θέση της Ανώτερης Επαρχιακής Δικαστού.

- Τον Οκτώβριο του 2012 προήχθη στη θέση της Προέδρου Επαρχιακού Δικαστηρίου.
- Υπηρέτησε ως Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας από 25/4/2013 - 9/9/2016.
- Υπηρέτησε ως Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας - Αμμοχώστου από 6/2/2017 - 9/9/2019 και ως Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας από 10/9/2019 - 6/12/2020.
- Από το 2001 μέχρι το 2015 υπήρξε Εξεταστής στο θέμα της Ποινικής Δικονομίας το οποίο αποτελεί ένα από τα θέματα των εξετάσεων για απόκτηση άδειας δικηγόρου από το Νομικό Συμβούλιο.
- Από τον Οκτώβριο του 2018 μέχρι σήμερα είναι εκπαιδύτρια στην Ομάδα Εκπαιδευτών της Σχολής Δικαστών.
- Από τον Οκτώβριο του 2020 μέχρι σήμερα διατελεί μέλος της Μόνιμης Επιτροπής Παρακολούθησης Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς.
- Στις 7/12/2020 διορίστηκε Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ιωάννης Ιωαννίδης

Ο Ιωάννης Ιωαννίδης γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1963.

Απόφοιτος του Παγκύπριου Γυμνασίου και της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Άσκησε τη δικηγορία στη Λευκωσία από το 1988. Στις 20.11.1995 διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής και υπηρέτησε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας. Στις 15.2.2004 διορίστηκε Ανώτερος Επαρχιακός

Δικαστής. Στις 12.11.2012 διορίστηκε Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου. Υπηρέτησε ως Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Λεμεσού και ως Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας.

Στις 7.12.2020 διορίστηκε Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Νικόλας Γ. Σάντης

Ο Νικόλας Γ. Σάντης γεννήθηκε στην Αμμόχωστο την 5.9.1962. Είναι απόφοιτος του Γυμνασίου Ακροπόλεως Α΄ (1980). Σπούδασε Νομικά (Jurisprudence) στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, όπου του απονεμήθηκε ο τίτλος Bachelor of Arts (BA Hons) και ακολούθως, διά μετατροπής, ο τίτλος Master of Arts (MA). Κατέχει επίσης πτυχίο Bachelor of Arts (BA) στις Πολιτικές Επιστήμες από το Πανεπιστήμιο της Βοστώνης (Boston University). Είναι κάτοχος διδακτορικού Doctor of Philosophy (PhD) στα Νομικά από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Εδιμβούργου. Είναι υποψήφιος διδάκτορας (DPhil) στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του, έτυχε ακαδημαϊκών διακρίσεων. Τον Δεκέμβριο 2020 διορίστηκε Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Υπηρέτησε ως Προσωρινός Επαρχιακός Δικαστής (1995-1996), Επαρχιακός Δικαστής (1996-2004), Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής (2004-2013) και Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου (2013-2020). Διετέλεσε Πρόεδρος του Κακουργιοδικείου Λάρνακας-Αμμοχώστου (2019-2020 και 2013-2015), Μέλος του Κακουργιοδικείου Λευκωσίας (2009-2013) και Μέλος του Κακουργιοδικείου Λεμεσού-Πάφου (2001-2003). Άσκησε τη δικηγορία σε όλο σχεδόν το φάσμα του δικαίου, ως μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αμμοχώστου. Συμμετείχε σε Επιτροπές για τη δικαστική μεταρρύθμιση και για την αναθεώρηση των θεσμών πολιτικής δικονομίας. Υπήρξε Εκπαιδευτής Δικαστής στη Σχολή Δικαστών Κύπρου και εκλεγμένος Πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών Κύπρου για τρεις συνεχόμενες θητείες μέχρι και τον διορισμό του στο Ανώτατο Δικαστήριο (2013-2020). Είναι Αναπληρωματικό Μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

για τη Δημοκρατία Μέσω του Δικαίου (Επιτροπή της Βενετίας), και ad hoc Δικαστής του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ).

Υπήρξε για περίπου δεκαπέντε έτη Εξεταστής του Νομικού Συμβουλίου στο Ποινικό Δίκαιο και (συντρέχοντα με αυτά) για τέσσερα έτη στο Δίκαιο της Απόδειξης. Δίδαξε Ανακριτική ως ειδικός επιστήμονας (άνευ απολαβών) στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ήταν για επτά έτη Μέλος του Συμβουλίου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Εγκληματικότητας, αντιπροσωπεύοντας τη Δικαστική Εξουσία διά επιλογής από το Ανώτατο Δικαστήριο. Το 2012 ανέλαβε καθήκοντα Προέδρου σε Ομάδες Εργασίας κατά την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο. Παρέδωσε διαλέξεις σε τοπικά πανεπιστήμια και διεθνή συνέδρια και έγραψε ακαδημαϊκά άρθρα που δημοσιεύθηκαν σε Κυπριακά και Διεθνή περιοδικά. Συνέγραψε με τον μ. Τάκη Ηλιάδη, πρώην Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το σύγγραμμα Το Δίκαιο της Απόδειξης: Δικονομικές και Ουσιαστικές Πτυχές (Πρώτη Έκδοση: 2014, Δεύτερη Έκδοση: 2016). Υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία ως Έφεδρος Ανθυπολοχαγός Δυνάμεων Καταδρομών και έτυχε Τιμητικής Διάκρισης για τη διεκπεραίωση των στρατιωτικών του καθηκόντων. Διακρίθηκε σε παγκύπριους και πανελλήνιους αγώνες ως αθλητής του ΓΣΕ στις μεσαίες και μεγάλες αποστάσεις. Το 2004 τιμήθηκε, μαζί με άλλους πρώην αθλητές, από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Αθλητισμού Στίβου (ΚΟΕΑΣ) για την προσφορά του στον κλασικό αθλητισμό της Κύπρου. Είναι παντρεμένος και έχει τρία παιδιά.

Στάλω Χατζηγιάννη-Χριστοδούλου

Γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1965. Φοίτησε στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και άσκησε το επάγγελμα του Δικηγόρου για 3 χρόνια. Στη συνέχεια υπηρέτησε στην Νομική Υπηρεσία της Τράπεζας Κύπρου και ακολούθως στη Νομική Υπηρεσία ως Δικηγόρος της Δημοκρατίας. Στις 15.6.1996 διορίστηκε Επαρχιακός Δικαστής και την 1.9.2007 Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής. Στις 16.9.2013 διορίστηκε Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Διετέλεσε Πρόεδρος του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λάρνακας - Αμμοχώστου από 10.9.2015 έως 9.9.2017. Διετέλεσε επίσης Διοικητικός Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού από 10.9.2019 και Διοικητικός Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας - Κερύνειας από 10.9.2021. Στις 17.5.2022 διορίστηκε Δικαστής στο Ανώτατο Δικαστήριο. Είναι παντρεμένη και μητέρα 3 παιδιών.

Κατά το έτος 2022 αφυπηρέτησε η Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου Περσεφόνη Παναγή και η Δικαστής Ανδρούλλα Πούγιουρου και διορίστηκε ως νέος Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο Δικαστής Αντώνης Λιάτσος.

ΚΑΤΩ:

Από τα αριστερά πάνω: Νικόλας Γ. Σάντης, Ιωάννης Ιωαννίδης, Δώρα Σωκράτους, Χάρης Μαλαχτός, Λένα Δημητριάδου-Ανδρέου, Στάλω Χατζηγιάννη-Χριστοδούλου
Από τα αριστερά κάτω: Τεύκρος Θ. Οικονόμου, Κατερίνα Σταματίου, Αντώνης Ρ. Λιάτσος, Γιασεμής Ν. Γιασεμής, Τάσια Ψαρά-Μιλτιάδου

Σχολή Δικαστών

«Δικαστική
επιμόρφωση
θεωρείται ένα από
τα πλέον σημαντικά
εργαλεία για βελτίωση
της ποιότητας της
δικαιοσύνης.
Η Ευρωπαϊκή Ένωση,
αποδίδει όλο και
περισσότερη σημασία
στον τομέα της
επιμόρφωσης των
ευρωπαϊκών Δικαστών.»

Η επίσημη λειτουργία της Σχολής Δικαστών Κύπρου, έγινε στις 14 Αυγούστου 2020 κατόπιν ψήφησης από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του Νόμου 101(I)/2020, που προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία της. Τα πρώτα όμως οργανωμένα προγράμματα, είχαν διεξαχθεί στις αρχές Οκτωβρίου του 2018 από το Γραφείο Επιμόρφωσης το οποίο λειτούργησε ως προπομπός της Σχολής Δικαστών, με τον Διευθυντή Επιμόρφωσης κ. Γιώργο Ερωτοκρίτου να έχει, μεταξύ άλλων, την επιμέλεια υλοποίησης της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου που αφορούσε την ίδρυση της Σχολής.

Οι κύριοι στόχοι που έχει θέσει η Σχολή Δικαστών από τη λειτουργία της, είναι καταρχήν η προώθηση και επικαιροποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης των Δικαστών τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες που εκάστοτε δημιουργούνται, περιλαμβανομένης της εκπαίδευσης σε σχέση με την ανάπτυξη δικαστικών δεξιοτήτων, καθώς επίσης και της διαχείρισης των υποθέσεων και γενικά της επαγγελματικής ανάπτυξης των Δικαστών.

Σημαντικός στόχος, είναι επίσης η επεξήγηση, προστασία και προώθηση της βασικής αξίας της δικαστικής ανεξαρτησίας, της δικαστικής ηθικής και δεοντολογίας, μέσα στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των Δικαστών.

Δικαστική επιμόρφωση θεωρείται ένα από τα πλέον σημαντικά εργαλεία για βελτίωση της ποιότητας της δικαιοσύνης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, αποδίδει όλο και περισσότερη σημασία στον τομέα της επιμόρφωσης των ευρωπαϊκών Δικαστών.

Για επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, η Σχολή, λαμβάνοντας υπόψη τις συνεχείς αλλαγές στο νομικό πλαίσιο, ετοιμάζει ετησίως ποικίλα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Πέραν των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους Δικαστές, η Σχολή δύναται να αναλάβει και την οργάνωση σεμιναρίων για τους νομικούς λειτουργούς, πρωτοκολλητές και για το υπόλοιπο προσωπικό της Δικαστικής Υπηρεσίας.

Σημαντικός στόχος για τη Σχολή Δικαστών είναι επίσης η ανάπτυξη σχέσεων και η συνεργασία με πανεπιστήμια, οργανισμούς ή πρόσωπα που δυνατόν να συμβάλουν στην επίτευξη των σκοπών της. Αναγκαία είναι επίσης και η ενεργός συμμετοχή σε ευρωπαϊκές και διεθνείς ενώσεις, οργανισμούς ή σώματα που προωθούν αντίστοιχους σκοπούς, καθώς και την προώθηση κοινών θεμάτων.

Η Σχολή Δικαστών Κύπρου, στηρίζεται στο μοντέλο λειτουργίας του Judicial College της Αγγλίας και εποπτεύεται από το Συμβούλιο της Σχολής, τα Μέλη του οποίου διορίζει ο εκάστοτε Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ο διορισμός του Διευθυντή της Σχολής Δικαστών, γίνεται επίσης από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, κατόπιν συνεννόησης με τα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ο Διευθυντής της Σχολής πρέπει να είναι πρόσωπο που είτε υπηρετεί ή έχει πρόσφατα αφυπηρητήσει από το δικαστικό σώμα.

Ο Διευθυντής της Σχολής Δικαστών επιμύζεται έργο σύνθετο και απαιτητικό, με τις ευθύνες και αρμοδιότητες του να μην περιορίζονται αποκλειστικά στη λειτουργία και εκπροσώπηση της Σχολής.

Συγκεκριμένα, είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση και εφαρμογή του ετήσιου νομικού εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού προγράμματος της Σχολής, καθώς επίσης και την ετοιμασία επιμορφωτικού υλικού, το οποίο διατίθεται σε όλους τους Δικαστές.

Επιπρόσθετα, ο Διευθυντής της Σχολής έχει την ευθύνη για εντοπισμό των εκπαιδευτικών αναγκών αλλά και για την συγκέντρωση πρόσφατων νομοθεσιών και νομολογιών για τις οποίες απαιτείται να ενημερωθούν οι Δικαστές μέσω της απαιτούμενης εκπαίδευσης.

Η εξασφάλιση αγαστής συνεργασίας με άλλους οργανισμούς και υπηρεσίες, είναι ένα από τα βασικά καθήκοντα του Διευθυντή της Σχολής Δικαστών. Συγκεκριμένα, πρέπει να συνεργάζεται, συμμετέχει και προωθεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δικαστικής Κατάρτισης (EJTN - European Judicial Training Network). Επιβεβλημένη είναι επίσης η καλή συνεργασία με την Εκτελεστική Εξουσία, τη Δημόσια Υπηρεσία, τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, την ακαδημαϊκή κοινότητα και οργανισμούς που ασχολούνται με θέματα δικαιοσύνης, καθώς και με διάφορα πρόσωπα και σώματα ή οργανισμούς, με στόχο την παροχή πληροφοριών στους Δικαστές που θα τους βοηθήσουν στο έργο τους.

Η συνεχής δικτύωση της Σχολής είναι επίσης αναγκαία για τη συνεχή αναβάθμισή της, με τον Διευθυντή να είναι υπεύθυνος για τη συνεργασία και προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατάρτισης με αντίστοιχες σχολές ή επαγγελματικές οργανώσεις ή φορείς παροχής κατάρτισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή σε επίπεδο διεθνών οργανισμών. Η συμμετοχή επίσης σε χρηματοδοτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών, είναι ενέργειες που οφείλει ο Διευθυντής να προωθήσει, δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο τις προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη της Σχολής.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ:

Ευρωπαϊκό Σεμινάριο του ΕΙΤΝ που έγινε στο Ανώτατο Δικαστήριο στις 29 και 30 Σεπτεμβρίου, με θέμα «Introduction to the concept of training Judgecraft» και στο οποίο έλαβαν μέρος Δικαστές από 10 χώρες.

ΚΑΤΩ:

Γιώργος Ερωτοκρίτου, Διευθυντής της Σχολής Δικαστών με τη Lady Dorrian, Lord Justice Clerk, Court of Session της Σκωτίας, στο πλαίσιο της επίσκεψής της στην Κύπρο, ως κύρια ομιλήτρια στο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο «Παιδιά-Ευάλωτοι Μάρτυρες» στις 17.05.2022

ΑΡΙΣΤΕΡΑ:

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για Δικαστές,
αναφορικά με τους νέους Κανονισμούς
Πολιτικής Δικονομίας, 12.10.2022.

Η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει δημιουργήσει πρόσθετες ανάγκες αναφορικά με τη δικαστική επιμόρφωση. Μεταξύ άλλων, ο Διευθυντής της Σχολής είναι αρμόδιος για την οργάνωση σεμιναρίων κατάρτισης, με σκοπό τη βελτίωση της γνώσης του πρωτογενούς και παράγωγου δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την προώθηση της γνώσης των νομικών συστημάτων και του δικαίου άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2022 η Σχολή Δικαστών διοργάνωσε στο σύνολο δέκα Σεμινάρια, εκ των οποίων τα τρία ήταν σε συνεργασία με ξένους οργανισμούς, συγκεκριμένα με το Slynn Foundation της Αγγλίας, την Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου (ERA) και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικής Κατάρτισης (EJTN). Συνεργάστηκε επίσης με καταξιωμένους δικαστές όπως τη Lady Dorrian, Lord Justice Clerk του Court of Session της Σκωτίας. Δύο Σεμινάρια διοργανώθηκαν στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης των νέων δικαστών και επτά στο πλαίσιο της συνεχούς εκπαίδευσης τόσο των δικαστών επαρχιακών δικαστηρίων όσο και των δικαστών ειδικής δικαιοδοσίας. Δόθηκε ειδική έμφαση στην εκπαίδευση για τους νέους Κανονισμούς Πολιτικής Δικονομίας, οι οποίοι θα τεθούν σε εφαρμογή τον Σεπτέμβριο του 2023, με τη διοργάνωση τεσσάρων μονοήμερων σεμιναρίων, ώστε να εκπαιδευτούν όλοι οι δικαστές και ένα ειδικό σεμινάριο για τους εκπαιδευτές. Για την κατάρτιση του εκπαιδευτικού υλικού για τους νέους Κανονισμούς Πολιτικής Δικονομίας, η Σχολή συνεργάστηκε με τον κ. Nic Madge, πρώην Δικαστή και εκπαιδευτή στο Judicial College της Αγγλίας και Ουαλίας.

Το 2022, 114 Δικαστές είχαν παρακολουθήσει τα Σεμινάρια που αφορούσαν αποκλειστικά τους νέους Κανονισμούς Πολιτικής Δικονομίας, ενώ για τα υπόλοιπα Σεμινάρια, έχουν καταγραφεί συνολικά 271 παρουσίες δικαστών, που σημαίνει ότι, το 2022, οι πλείστοι Δικαστές είχαν παρακολουθήσει πέραν των δύο Σεμιναρίων.

Η εύρυθμη λειτουργία της Σχολής Δικαστών κρίνεται επιβεβλημένη, όπως επίσης και η συνεχής στήριξή της, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο, που οι ανάγκες για εκπαίδευση τόσο των Δικαστών αλλά και του προσωπικού των δικαστηρίων, θα είναι μεγαλύτερες λόγω των πρωτόγνωρων μεταρρυθμίσεων που θα επέλθουν συντόμως στη Δικαστική Υπηρεσία.

Σχολή Δικαστών Κύπρου

Τμήμα Μεταρρύθμισης

Γιώργος Ερωτοκρίτου

Πρώην Δικαστής
Ανωτάτου Δικαστηρίου,
Διευθυντής Μεταρρύθμισης

Το Τμήμα Μεταρρύθμισης ιδρύθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο με προτροπή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2017, με τον διορισμό του κ. Γ. Ερωτοκρίτου ως Διευθυντή Μεταρρύθμισης και Επιμόρφωσης, για να διαχειριστεί τις διαδικασίες της Μεταρρύθμισης και ιδιαίτερα τα έργα που χρηματοδοτούνταν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μετέπειτα από το Συμβούλιο της Ευρώπης, στους οποίους είμαστε ιδιαίτερα ευγνώμονες για τη συνεχή στήριξή τους.

Μέχρι σήμερα ολοκληρώθηκε η μελέτη περίπου 15 έργων, οκτώ από τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από την DG Reform της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ ορισμένα συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Συνολικά τα έργα που αναλήφθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο στο πλαίσιο της Μεταρρύθμισης, περιλαμβάνουν την ίδρυση ανεξάρτητης Σχολής Δικαστών, τη Γενική Μεταρρύθμιση των Δικαστηρίων («The Functional Review of the Courts System of Cyprus»), την Αναθεώρηση των Κανονισμών Πολιτικής Δικονομίας από την Επιτροπή Dyson και στη συνέχεια τη μετάφρασή τους στα Ελληνικά,

τη θέσπιση «Αντικειμενικών Κριτηρίων για την Πρόσληψη και Προαγωγή Δικαστών», την εισαγωγή «Συστήματος Ηλεκτρονικής Καταγραφής των Διαδικασιών του Δικαστηρίου («Digital Audio Recording of Court Proceedings»), τον Διαχωρισμό του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τη Σύσταση Γνωμοδοτικού Δικαστικού Συμβουλίου, τη Δημιουργία Εφετείου, τη Δημιουργία Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου, την ίδρυση του Διοικητικού Δικαστηρίου για Αιτητές Πολιτικού Ασύλου, την Εισαγωγή Συστήματος Ηλεκτρονικής Δικαιοσύνης (e-justice), τη Μείωση των Καθυστερημένων Υποθέσεων, την Αυτοματοποίηση των Υποθέσεων Αφερεγγυότητας και τη Δημιουργία Ανεξάρτητης Υπηρεσίας για τη Διοίκηση των Δικαστηρίων, που ήταν και το τελευταίο Έργο, του οποίου ο σχεδιασμός ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2023.

Αρκετά από τα Έργα έχουν ήδη υλοποιηθεί, ενώ για άλλα εκκρεμεί η υλοποίησή τους. Είναι γεγονός ότι ο ρυθμός υλοποίησης ορισμένων έργων δεν είναι ο αναμενόμενος. Υπήρξε σχετική βραδύτητα κυρίως λόγω των γραφειοκρατικών διαδικασιών που υπάρχουν.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ:
Γιώργος Ερωτοκρίτου,
Πρώην Δικαστής
Ανωτάτου Δικαστηρίου,
Διευθυντής Μεταρρύθμισης

Γι' αυτό κρίθηκε αναγκαίο να μην ξεκινήσει ο σχεδιασμός καινούργιων Έργων, ώστε να δοθεί χρόνος για να υλοποιηθούν όσα Έργα εκκρεμούν ακόμη. Ως εκ τούτου, με τη λήξη της εντολής του Διευθυντή Μεταρρύθμισης, το Τμήμα Μεταρρύθμισης από τον Ιανουάριο του 2023, έχει ενσωματωθεί στο Γραφείο της Αρχιπρωτοκολλητού, το οποίο και έχει αναλάβει την παρακολούθηση και υλοποίηση όλων των Μεταρρυθμιστικών Έργων που ακόμα εκκρεμούν.

Τα πιο πολλά από τα Έργα που δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί, έχουν τώρα ενταχθεί στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ως εκ τούτου, αναμένεται ότι στο μέλλον θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες υλοποίησης.

Ίσως θα πρέπει να λεχθεί κάτι περισσότερο για το φιλόδοξο Έργο της Δημιουργίας Ανεξάρτητης Υπηρεσίας για τη Διοίκηση των Δικαστηρίων, το οποίο ξεκίνησε το 2021, μετά από εισήγηση των Ιρλανδών Εμπειρογνομόνων και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2023 με τη διεξαγωγή της επίσημης τελετής λήξης στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Το Έργο, το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από την DG Reform της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το Συμβούλιο της Ευρώπης, θεωρείται από τα πλέον σημαντικά Έργα της Μεταρρύθμισης, εφόσον αναμένεται ότι θα θέσει τη διοίκηση των Δικαστηρίων σε μια πιο σωστή βάση.

Η υλοποίηση του Έργου αναμένεται ότι θα διαρκέσει 2-3 χρόνια. Η αρχική εισήγηση των Εμπειρογνομόνων, προβλέπει για την ίδρυση διά νόμου μιας Ανεξάρτητης Υπηρεσίας που θα αναλάβει εξ ολοκλήρου τη διοίκηση των Δικαστηρίων. Η Υπηρεσία θα είναι στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπως της Αγγλίας και Ουαλίας και της Ιρλανδίας. Η Υπηρεσία θα διοικείται από Συμβούλιο, στο οποίο η Δικαστική Υπηρεσία θα έχει την πλειοψηφία. Αυτό θα απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, ο οποίος θα είναι ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου και ο οποίος θα εγγυάται και την αξιοπιστία του, από τέσσερις Δικαστές από τα δύο Ανώτατα Δικαστήρια, από Δικαστές εκπροσώπους των πρωτόδικων Δικαστηρίων, από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και από εκπρόσωπο του Παγκύπριου Δικηγορικού

Συλλόγου, ενώ εκπρόσωποι της Κυβέρνησης θα είναι το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Βασικός στόχος της δημιουργίας της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας Δικαστηρίων, είναι για να απελευθερωθούν κυρίως οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, από την ευθύνη της διοίκησης των Δικαστηρίων, ώστε να αφιερωθούν εντελώς στα δικαστικά τους καθήκοντα.

Τη διοίκηση των Δικαστηρίων θα αναλάβουν ειδικοί στη διοίκηση δημόσιων υπηρεσιών. Στην κορυφή της πυραμίδας θα βρίσκεται ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Υπηρεσίας και πιο κάτω θα υπάρχουν δύο άλλα ανώτερα διευθυντικά στελέχη. Ο πρώτος θα είναι ο Διευθυντής του Τομέα Δικαστηριακών Υπηρεσιών (Court Operations), ενώ ο δεύτερος θα είναι ο Διευθυντής όλων των Διοικητικών Υπηρεσιών (Court Administration), όπως ανθρώπινου δυναμικού, τεχνολογίας, πληροφορικής, οικονομικών, προϋπολογισμού, κτηριακών εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και άλλων. Το risk management θα είναι υπό την ευθύνη του Εκτελεστικού Διευθυντή.

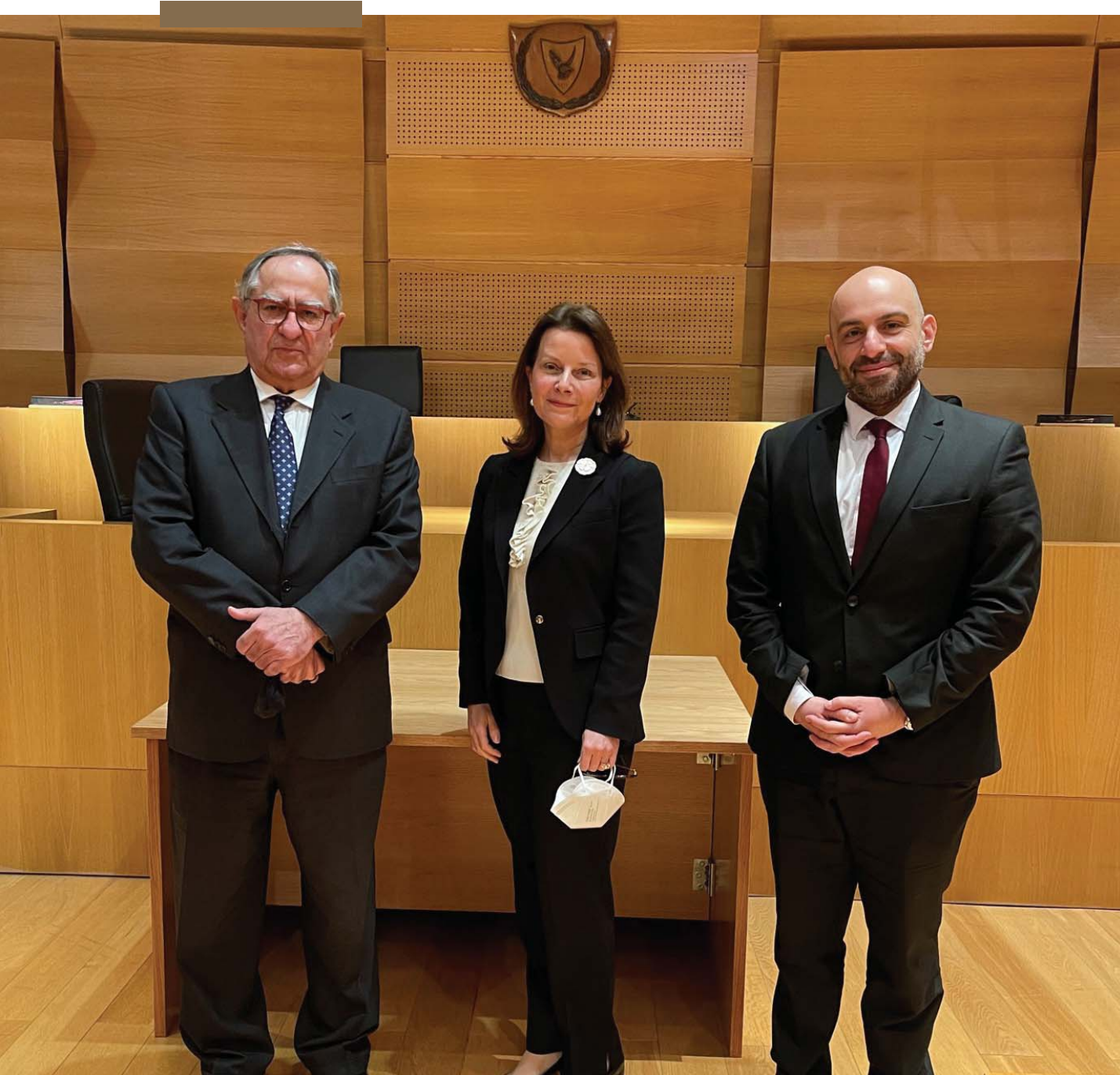
«Μέχρι σήμερα ολοκληρώθηκε η μελέτη περίπου 15 έργων, οκτώ από τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από την DG Reform της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ ορισμένα συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρώπης.»

Η σχετική Έκθεση των Εμπειρογνομώνων κυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο του 2023 και εκεί υπάρχουν όλες οι απαραίτητες λεπτομέρειες και χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση του Έργου.

Όπως γίνεται αντιληπτό, όταν θα υλοποιηθούν όλα τα Έργα που έχουν σχεδιαστεί, θα υπάρξει σημαντική αλλαγή του τοπίου στον χώρο της δικαιοσύνης και θα είναι αισθητή η βελτίωση στην αποδοτικότητα των Δικαστηρίων και στην ποιότητα της δικαιοσύνης γενικά.

Τα δύο Έργα που θα συμβάλουν τα μέγιστα στη βελτίωση της εικόνας των Δικαστηρίων και στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης, είναι οι νέοι Κανονισμοί Πολιτικής Δικονομίας, οι οποίοι θα τεθούν σε εφαρμογή τον Σεπτέμβριο του 2023 και η εισήγηση για σύσταση της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας για τα Δικαστήρια, η οποία αναμένεται να υλοποιηθεί μέχρι το 2026.

Όπως έχει κατ' επανάληψη λεχθεί, για να επιτύχουν τον σκοπό τους οι μεταρρυθμιστικές αλλαγές, χρειάζεται αλλαγή κουλτούρας. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να συμβάλουν όλοι οι εμπλεκόμενοι, ιδιαίτερα όμως οι Δικαστές και οι Δικηγόροι.

ΠΑΝΩ:

Από τα αριστερά: Γιώργος Ερωτοκρίτου, Διευθυντής Μεταρρύθμισης Nathalie Berger, Διευθύντρια Υποστήριξης Μεταρρυθμίσεων Κρατών Μελών, DG REFORM, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιωάννης Χατζηγιάννης, Διευθυντής Τμήματος, Γραφεία Αθήνας DG REFORM, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα πλαίσια επίσκεψης της κας. Berger στο Ανώτατο Δικαστήριο στις 23.3.2022

Στατιστικά

Δικαστές

140
ΔΙΚΑΣΤΕΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

			
ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ	6	5	11
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ	2	5	7
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	3	7	10
ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	36	42	78
ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΑ	12	6	18
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	2	7	9
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ	1	2	3
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	1	2	3
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ	1	0	1
ΣΥΝΟΛΟ	64	76	140

Προσωπικό Δικαστηρίου

175
ΑΝΔΡΕΣ

469
ΣΥΝΟΛΟ

294
ΓΥΝΑΙΚΕΣ

			
ΑΡΧΙΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ	0	1	1
ΒΟΗΘΟΣ ΑΡΧΙΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ	0	1	1
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΕΣ	8	31	39
ΝΟΜΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	2	9	11
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	4	7	11
ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΟΙ	0	101	101
ΕΠΙΔΟΤΕΣ	34	12	46
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ	1	2	3
ΒΟΗΘΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	22	125	147
ΚΛΗΤΗΡΕΣ	104	4	108
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ	0	1	1
ΣΥΝΟΛΟ	175	294	469

Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου

561

ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (ΟΛΕΣ ΟΙ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΕΣ)

Το Έργο της Εκκαθάρισης των Καθυστερημένων Υποθέσεων

Στέλιος Ναθαναήλ

Πρώην Πρόεδρος

Ανωτάτου Δικαστηρίου,

Διαχειριστής Έργου Εκκαθάρισης

Καθυστερημένων Υποθέσεων

Αποτελεί υποχρέωση των Δικαστικών Αρχών, αλλά και της πολιτείας ευρύτερα, να διαχειριστούν ορθά και αποτελεσματικά τις καθυστερημένες υποθέσεις, που αποτελούν πλήγμα στην ορθή απόδοση της δικαιοσύνης. Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πολιτεία έχει αναλάβει το έργο της μείωσης των καθυστερημένων υποθέσεων εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων. Το Σχέδιο Δράσης, το οποίο εκπονήθηκε προς αυτή την κατεύθυνση, καθορίζει συγκεκριμένες ενέργειες εντός χρονικών παραμέτρων, ούτως ώστε μέχρι το 2026 να επιτευχθεί, κατά 40% τουλάχιστον, μείωση των καθυστερημένων υποθέσεων.

Η υλοποίηση, η διαχείριση και ο συντονισμός του Έργου της Εκκαθάρισης των Καθυστερημένων Υποθέσεων, προϋποθέτει τη συνεργασία πολλών φορέων, κυρίως του Υπουργείου Οικονομικών, του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου. Το βάρος της διαχείρισης και του συντονισμού του Έργου αυτού ανέλαβε βέβαια το Ανώτατο Δικαστήριο, ως το αρμόδιο Συνταγματικό Όργανο. Υλοποιώντας το Σχέδιο Δράσης, το Ανώτατο Δικαστήριο βοηθείται στο έργο του από τον Διαχειριστή-Συντονιστή του Έργου Εκκαθάρισης Καθυστερημένων Υποθέσεων.

Σύμφωνα με τα λαμβανόμενα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, «καθυστερημένη υπόθεση» θεωρείται εκείνη που εκκρεμεί πέραν των δύο ετών από την ημερομηνία καταχώρισής της.

Συνεπώς, ο Διαχειριστής του Έργου Εκκαθάρισης, αναγνωρίζοντας το πολυδιάστατο και το πολύπλοκο του Έργου, οικοδομώντας και επί παλαιότερων προτάσεων και εκθέσεων, υπέβαλε στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδιασμού, συγκεκριμένες εισηγήσεις στο Ανώτατο Δικαστήριο επιδιώκοντας όχι μόνο την ορθολογιστική διαχείριση των ήδη καθυστερημένων υποθέσεων, αλλά και την ευρύτερη αναδιάρθρωση του τρόπου λειτουργίας των Δικαστηρίων, ώστε αυτά να γίνουν αποτελεσματικότερα, απονέμοντας το δίκαιο εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου, τηρώντας ταυτόχρονα όλα τα βασικά εχέγγυα της δίκαιης δίκης. Στόχος είναι, μεταξύ άλλων, όπως η διαχείριση των καθυστερημένων υποθέσεων πραγματοποιείται ταυτόχρονα με τη διαχείριση των νέων υποθέσεων, ώστε να μην διαιωνίζεται το πρόβλημα των καθυστερήσεων.

Βασικοί πυλώνες και παράμετροι του σχεδιασμού είναι ο εκ προοιμίου καλός προγραμματισμός και η δικονομική πειθαρχία. Σε αυτό το πλαίσιο,

«Στόχος είναι, μεταξύ άλλων, όπως η διαχείριση των καθυστερημένων υποθέσεων πραγματοποιείται ταυτόχρονα με τη διαχείριση των νέων υποθέσεων, ώστε να μην διαιωνίζεται το πρόβλημα των καθυστερήσεων.»

ήδη πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης, η φυσική καταμέτρηση όλων των πολιτικών υποθέσεων μεταξύ 2014-2018, ώστε όλοι να γνωρίζουν με ακρίβεια πόσες υποθέσεις εκκρεμούν, τη φύση τους, την κλίμακα και τη δικαιοδοσία, αλλά και το στάδιο στο οποίο βρίσκονται. Με το αποτέλεσμα της φυσικής καταμέτρησης να έχει δείξει την εκκρεμοδικία παγκυπρίως 16.723 υποθέσεων, έγινε δεκτή η εισήγηση όπως θεσπιστούν Ειδικό Κανονισμοί από το Ανώτατο Δικαστήριο για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη προώθηση και εκδίκαση τους. Περαιτέρω, με βάση την εμπειρία αυτής της φυσικής καταμέτρησης, έχει προταθεί να γίνει φυσική καταμέτρηση και για τα έτη 2019 έως τα τέλη Ιουνίου 2021, όταν τέθηκε σε εφαρμογή η ηλεκτρονική καταχώριση των υποθέσεων. Πάντως, το μέγεθος του προβλήματος φαίνεται και από τα υφιστάμενα δεδομένα, τα οποία παρουσιάζουν ότι μεταξύ του 2019 και του Ιουλίου 2021, είχαν καταχωρηθεί 34.730, ενώ από την εφαρμογή του ηλεκτρονικού συστήματος, μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022, καταχωρήθηκαν άλλες 8.326 υποθέσεις.

Άλλες εισηγήσεις που το Ανώτατο Δικαστήριο έχει εγκρίνει, αφορούν την αναδόμηση των Κακουργιοδικείων, τον περιορισμό του όγκου των υποθέσεων εκείνων που θα πρέπει να απασχολούν τα υπόλοιπα Ποινικά Δικαστήρια, εφαρμόζοντας και επεκτείνοντας την επιβολή διοικητικού προστίμου σε πλείστα όσα αδικήματα ήσσονος σημασίας, την εφαρμογή, αρχικά σε ορισμένες μόνο υποθέσεις, της τηλεδικής, την επανεξέταση και ρύθμιση του δικαιώματος του ιδιώτη να καταχωρεί ποινικές διώξεις και τη δημιουργία ενός καθαρού προδικαστικού πλαισίου στη διαχείριση μιας πολιτικής υπόθεσης και τη μετέπειτα παραπομπή της σε Δικαστήριο ουσίας, προς ακρόαση της διαφοράς. Έγινε εισήγηση όπως το προδικαστικό στάδιο δεν υπερβαίνει το ένα έτος και, κατά παρόμοιο τρόπο, η εκδίκαση της ουσίας να λαμβάνει χώρα μεταξύ των 9-12 μηνών. Με τον τρόπο αυτό, οποιαδήποτε υπόθεση καταχωρείται, θα τελεσφορεί το αργότερο εντός δύο ετών, ώστε μελλοντικά να εκλείψει το φαινόμενο των καθυστερήσεων. Προς υλοποίηση της σκέψης αυτής έχει προταθεί η δημιουργία μίας νέας τάξης Δικαστών, που θα ασχολείται μόνο με το προδικαστικό στάδιο. Άλλη εισήγηση αφορά την εισαγωγή της αναγκαστικής διαμεσολάβησης, πριν την καταχώριση της αγωγής, τουλάχιστον για διαφορές ορισμένου ύψους απαίτησης και τη ρύθμιση του τρόπου εκδίκασης μικροδιαφορών.

Για την υλοποίηση των πιο πάνω και άλλων εισηγήσεων, έχει προταθεί και έχει γίνει αποδεκτή από το Ανώτατο Δικαστήριο, η αλλαγή των προγραμμάτων στα Επαρχιακά Δικαστήρια, ώστε να εκδικάζονται όχι μόνο οι παλαιότερες υποθέσεις, αλλά παράλληλα και οι προσφάτως καταχωρηθείσες, στο πλαίσιο μίας ολιστικής προσέγγισης, με γνώμονα την αποτελεσματική απόδοση δικαιοσύνης, σε όλο το φάσμα των υποθέσεων, ανεξαρτήτως χρόνου καταχώρισης, που είναι, σε τελική ανάλυση, και το ζητούμενο, για τον πολίτη που αναζητεί το δίκαιο του στο Δικαστήριο.

Έχει γίνει, επίσης, αποδεκτή η εισήγηση, όπως διοριστούν πρόσθετοι Δικαστές, σε προσωρινή βάση, για μία διετία, προερχόμενοι από τις τάξεις των αφυπηρητησάντων δικηγόρων, προς επιτάχυνση του ρυθμού εκδίκασης υποθέσεων.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το ίδιο το Ανώτατο Δικαστήριο, η προσφάτως θεσπισθείσα μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης θα οδηγήσει από μόνη της στην καλύτερη διαχείριση του προβλήματος των καθυστερημένων εφέσεων, εφόσον με τις εκεί ρυθμίσεις και τη δημιουργία 16μελούς Εφετείου, οι εφέσεις, στην πρόοδο του χρόνου, θα εκδικάζονται ταχύτερα.

Ανωνυμοποίηση και Δημοσίευση των Δικαστικών Αποφάσεων

Τεύκρος Θ. Οικονόμου

Δικαστής Ανωτάτου Δικαστηρίου,
Επικεφαλής της Επιτροπής
Παρακολούθησης Αρχών Δικαστικής
Δεοντολογίας, Πρόεδρος της
Εποπτικής Επιτροπής Δικαστικής
Υπηρεσίας για την Προστασία
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Ανωνυμοποίηση (Ψευδωνυμοποίηση) και δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων [ρύθμιση, πλαίσιο και διαδικασία ανωνυμοποίησης (ψευδωνυμοποίησης), διαδικασία δημοσίευσης δικαστικών αποφάσεων, περιορισμοί στην δημοσίευση]

Το θέμα της παρούσας συζήτησης είναι, ομολογουμένως, σύνθετο. Παρά το ότι η διαδικασία ανωνυμοποίησης των δικαστικών αποφάσεων είναι περισσότερο τεχνικό ζήτημα, κατ' ουσία, ο σκοπός της, δηλαδή η προστασία των προσωπικών δεδομένων, είναι θεμελιώδης. Επομένως, αναγνωρίζουμε έντονα ότι η προστασία των προσωπικών δεδομένων αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα της προσωπικής και οικογενειακής ζωής, τα οποία κατοχυρώνονται στο Σύνταγμά μας και την ΕΣΔΑ.

Από την άλλη, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η αρχή της ανοικτής δικαιοσύνης (open justice). Η ανοικτή δικαιοσύνη είναι γνωστή, βεβαίως, στη νομολογία των χωρών του ηπειρωτικού δικαίου, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στην Κύπρο, η θεμελιώδης αυτή αρχή του κοινοδικαίου, παραμένει σε πλήρη ισχύ, παράλληλα με τη συνταγματική αρχή ότι η δικαιοσύνη πρέπει να απονέμεται δημόσια (Άρθρο 30.2 του Συντάγματος).

1. Πριν από τον ΓΚΠΔ:

Θα ήταν χρήσιμο να αναφερθεί, κατ' αρχάς, η κατάσταση η οποία προϋπήρχε πριν από τη νέα Εγκύκλιο του Ανωτάτου Δικαστηρίου και, ακόμα, πριν από την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων («ΓΚΠΔ»), καθώς και οι ενέργειες που λήφθηκαν από τότε.

Πριν την έναρξη ισχύος του δεν υπήρχε οποιοδήποτε κείμενο το οποίο να θέτει το νομικό πλαίσιο. Επομένως, οι δικαστικές αποφάσεις δεν ανωνυμοποιούνταν, εξαιρουμένων ορισμένων υποθέσεων όπου εμπλέκονταν ανήλικοι ή αφορούσαν σε ευαίσθητα δεδομένα.

«Η ανοικτή δικαιοσύνη είναι γνωστή, βεβαίως, στη νομολογία των χωρών του ηπειρωτικού δικαίου, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.»

2. Μετά από τον ΓΚΠΔ:

Εγκύκλιος Ανωτάτου Δικαστηρίου - 19 Ιουλίου, 2018

Με την έναρξη της ισχύος του ΓΚΠΔ, την 25η Μαΐου, 2018, στις 19 Ιουλίου, 2018, το Ανώτατο Δικαστήριο, εξέδωσε Εγκύκλιο (Εγκύκλιος Αρ. 125), η οποία έθετε την ανωνυμοποίηση ως κανόνα, παρά ως εξαίρεση.

Η νέα Οδηγία Πρακτικής / Εγκύκλιος, εφαρμόζοταν καθολικώς σε όλες τις δικαστικές αποφάσεις. Το Ανώτατο Δικαστήριο όμως έχει πρόσφατα τροποποιήσει την εν λόγω Εγκύκλιο.

Κύρια χαρακτηριστικά και ανησυχίες που οδήγησαν το Ανώτατο Δικαστήριο στο να αναθεωρήσει το θέμα

- Τα επώνυμα των διαδίκων ή άλλων προσώπων διατηρούνταν, ενώ τα μικρά ονόματα αντικαθίσταντο από τα σύμβολα XXX. Παρά τις πιο πάνω προσπάθειες (XXX αντί των πρώτων ονομάτων για να διαφυλαχθούν τα προσωπικά δεδομένα), στην πραγματικότητα, ο στόχος δεν επιτυγχάνετο, εφόσον, σε πολλές υποθέσεις, οι πληροφορίες που παρέμεναν στο κείμενο της απόφασης, «φωτογραφίζαν» τα εμπλεκόμενα μέρη. Από την άλλη, με την αναφορά μόνο του επωνύμου, όλη η

οικογένεια και άλλα πρόσωπα με το ίδιο επώνυμο, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις σπανίων επωνύμων, ετίθεντο υπό την σκιά της υποψίας.

- Ένα σοβαρό ζήτημα που βιώσαμε με την προηγούμενη Εγκύκλιο ήταν ότι, σε ποινικές υποθέσεις, τα μικρά ονόματα καταδικασμένων εγκληματιών, παρέμεναν κρυμμένα ως εκ του κανόνα για την ανωνυμοποίηση των ταυτοτήτων των μερών, ο οποίος ήταν καθολικός. Μόνο τα επώνυμα καταδικασμένων εγκληματιών δημοσιεύονταν, γεγονός το οποίο παρείχε μια μορφή προστασίας προς αυτούς και ένα καλό λόγο για οποιονδήποτε με το ίδιο επώνυμο ζούσε στην ίδια περιοχή να τον υποπτεύονται ως δράστη. Πρέπει να σημειωθεί, ότι ζούμε στην Κύπρο, μια μικρή χώρα.
- Η εκτεταμένη χρήση των συμβόλων όπως XXX για απόκρυψη των προσωπικών δεδομένων, επηρέασε αρνητικά την αναγνωσιμότητα και την κατανόηση του κειμένου (πρακτική η οποία ήταν αντίθετη προς τα συμπεράσματα του *Council and the representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on Best Practices regarding the Online Publication of Court*

Decisions (2018/C 362/02).

- Πέραν των παραπάνω, εγέρθηκαν και πρακτικά προβλήματα από τη χρήση της προηγούμενης εγκυκλίου, όπως η αδυναμία ή δυσκολίες των επαγγελματιών να ψάξουν και να εντοπίσουν προηγούμενες δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες είναι πηγή δικαίου στις διαδικασίες του κοινοδικαίου. Η αρχή του κοινοδικαίου του *stare decisis* παραμένει, βεβαίως, σε πλήρη ισχύ, ακόμα και μετά την έναρξη της ισχύος του ΓΚΠΔ. Οι θεμελιώδεις νομικές αρχές στην Κύπρο, είναι ευρέως γνωστές και αναφέρονται με τα ονόματα των διαδίκων.
- Δεν υπήρχε καμία καθοδήγηση ως προς το προσωπικό το οποίο είναι υπεύθυνο για την ανωνυμοποίηση και δεν ακολουθείτο κοινή πρακτική. Μόνο το Ανώτατο Δικαστήριο ακολουθούσε κοινή πρακτική ως προς την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων. Ως εκ τούτου, υπήρχε σύγχυση. Σε κάποιες υποθέσεις, η ανωνυμοποίηση διεξάγετο από τους δικαστές, ενώ σε άλλες υποθέσεις, γινόταν από τους στενογράφους των δικαστών ή τον βιβλιοθηκονόμο του δικαστηρίου ή, ακόμα, από ιδιωτική εταιρεία η οποία δημοσιεύει δικαστικές αποφάσεις.

Η νέα Εγκύκλιος - Εγκύκλιος Ανωτάτου Δικαστηρίου - 22 Ιουνίου, 2022

Οι πιο πάνω ανησυχίες είχαν μελετηθεί επισταμένα από το Ανώτατο Δικαστήριο και, ακολουθώντας μια μελέτη για τις διαδικασίες ανωνυμοποίησης σε άλλες χώρες του κοινοδικαίου, μέλη της ΕΕ, όπως η Ιρλανδία και η Μάλτα, το Ανώτατο Δικαστήριο, εξέδωσε δεύτερη Εγκύκλιο / Οδηγία Πρακτικής την 2α Ιουνίου, 2022.

Οι δύο στόχοι:

Η νέα Εγκύκλιος Αρ. 142 αντικατέστησε εκείνη του 2018 και στοχεύει στο:

- να αντιμετωπισθούν τα πρακτικά και άλλα προβλήματα που αναφέρθηκαν ανωτέρω και
- να εξισορροπηθεί η ανάγκη για ανοικτή δικαιοσύνη με την ανάγκη για προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων τα οποία μπορεί να πληγούν από τη δημοσίευση των προσωπικών τους δεδομένων, όπου, βεβαίως, το συμφέρον της δικαιοσύνης απαιτεί κάποιο περιορισμό της αρχής της ανοικτής δικαιοσύνης.

Συνεπώς η Εγκύκλιος του 2022 επαναφέρει την έννοια της ανοικτής δικαιοσύνης, με την

έννοια ότι οι αποφάσεις θα δημοσιεύονται με αναφορά στα πλήρη ονόματα των μερών ή των μαρτύρων, εκτός εξαιρέσεων.

Στην πραγματικότητα όμως η νέα Εγκύκλιος εισάγει μια αυστηρότερη, ισχυρότερη και πιο αποτελεσματική προσέγγιση στη διαδικασία της ανωνυμοποίησης, όπως επίσης, επιφέρει τη διεύρυνση των εξαιρέσεων.

Ο ρόλος των δικαστών υπό τη νέα Εγκύκλιο:

Το βασικό χαρακτηριστικό της νέας Εγκυκλίου είναι ότι τοποθετεί τον δικαστή στο επίκεντρο της ανωνυμοποίησης. Προνοείται ότι «Κατά τη συγγραφή της απόφασης οι δικαστές θα πρέπει να τηρούν τις ακόλουθες εξαιρέσεις, ώστε να επέρχεται παράλληλα, κατά το δυνατόν, η αναγκαία ψευδωνυμοποίηση». Είναι η άποψή μας ότι ο δικαστής που δίδει την απόφαση, βρίσκεται σε καλύτερη θέση να εκτελέσει την ανωνυμοποίηση, διατηρώντας παράλληλα τη δομή και τη συνοχή του κειμένου της απόφασης.

Η νέα Εγκύκλιος ακολουθεί την ex-ante προσέγγιση, η οποία πιστεύουμε ότι αρμόζει καλύτερα στην Κύπρο. Παρά το ότι είχαμε ορισμένες ανησυχίες ότι η ex-ante προσέγγιση

θα μπορούσε να επιβαρύνει τους δικαστές, οι οποίοι θα αναλάμβαναν αποκλειστικά το έργο της ανωνυμοποίησης, βάσει των πρώτων στοιχείων που έχουμε, φαίνεται το αντίστροφο, δηλαδή ότι οι δικαστές έχουν αντιθέτως διευκολυνθεί από το στάδιο της συγγραφής της ίδιας της απόφασης, αποφεύγοντας ασήμαντες λεπτομέρειες.

Για την υλοποίηση της Εγκυκλίου, δημιουργήθηκε ειδική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τρεις Δικαστές (1 Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου και 2 Δικαστές των Επαρχιακών Δικαστηρίων).

ΠΑΝΩ:

Τεύκρος Θ. Οικονόμου,

Δικαστής Ανωτάτου Δικαστηρίου, Επικεφαλής της Επιτροπής Παρακολούθησης Αρχών Δικαστικής Δεοντολογίας, Πρόεδρος της Εποπτικής Επιτροπής Δικαστικής Υπηρεσίας για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Το Κράτος Δικαίου στην Κύπρο υπο το φως της Νομολογίας του ΔΕΕ¹

Γιασεμής Ν. Γιασεμής

Δικαστής Ανωτάτου Δικαστηρίου

Ο εορτασμός, για την εγκαθίδρυση πριν από 70 χρόνια, στις 23 Ιουλίου του 1952, ότι είναι γνωστό, πλέον, ως το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυστυχώς, συνέπεσε με τα όσα πολύ τραγικά συμβαίνουν στα σύνορα της, προς ανατολάς. Η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και συνεχίζεται, εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την Ένωση και για τα Κράτη Μέλη της. Επιβεβαιώνεται, έτσι, η μεγάλη σημασία που ενέχει η συνέχισή της, ως ένας εύρωστος υπερεθνικός Οργανισμός, εδραζόμενος, στις αρχές της Δημοκρατίας, της Ελευθερίας και του Κράτους Δικαίου, που επιδιώκει την ασφάλεια, την ευημερία και την ευνομία, για τους Λαούς των Κρατών Μελών της, καθώς, επίσης, για τον υπόλοιπο Κόσμο.

Η ιστορία που οδήγησε στη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι, βέβαια, σε όλους γνωστή: ο όλεθρος, που για δεύτερη φορά, κατά το πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα, βίωσαν οι λαοί της Ευρώπης, και όχι μόνο, αφού επρόκειτο για παγκόσμιους πολέμους. Δικαίως, λοιπόν, διακεκριμένοι Ευρωπαίοι πολιτικοί της μεταπολεμικής εποχής, στοχάστηκαν ότι για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων επιβαλλόταν η ύπαρξη ενός «μηχανισμού», ο οποίος να απέτρεπε την επανάληψη των ίδιων δεινών. Η απάντηση δόθηκε με την συνδιαχείριση, σε ένα συμφωνημένο πλαίσιο, των πρώτων υλών του άνθρακα και του χάλυβα, που ανεξέλεγκτες καθιστούσαν εφικτούς τους εξοπλισμούς και τους πολέμους. Έτσι, εγκαθιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, γνωστή και ως ΕΚΑΧ, αποτέλεσμα της γνωστής Διακήρυξης Schuman της 9ης Μαΐου 1950.

Η ΕΚΑΧ υπήρξε καινοτόμα στον τομέα του Διεθνούς Δικαίου. Προνόησε, συγχρόνως, για την εγκαθίδρυση Δικαστηρίου, που αποτελεί σταθμό στην εξέλιξη του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το Άρθρο 31 αυτής, το Δικαστήριο ήταν επιφορτισμένο με το καθήκον, κατά την ερμηνεία της Συνθήκης και των κανόνων που είχε θεσπίσει για την εφαρμογή της, να τηρείται ο Νόμος. Αυτή, ήταν η απαρχή για τη δημιουργία ενός υπερεθνικού οργανισμού, βασισμένου στις σύμφυτες, παναθρώπινες αρχές και αξίες που ορίζουν το Κράτος Δικαίου. Πλέον σημαντικό, όμως, ήταν το γεγονός ότι ένα Δικαστήριο της Δικαιοσύνης, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζοντας τις πιο πάνω αρχές και αξίες, θα είχε πρωτεύοντα ρόλο στη διασφάλιση της συνοχής και της λειτουργίας του.

Τούτο, αποδείχτηκε στην πορεία. Η δράση του Δικαστηρίου ξεπέρασε τα εσκαμμένα, οι δε αποφάσεις του προσέλαβαν, μέσω και των Συνθηκών, νομοθετική ισχύ. Από νωρίς, διακήρυξε στην υπόθεση

¹. Σύνοψη της ομιλίας που δόθηκε από Γ.Ν. Γιασεμή, Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου κατά την εκδήλωση η οποία πραγματοποιήθηκε την 1η Νοεμβρίου, 2022 στο Ανώτατο Δικαστήριο, με την ευκαιρία του εορτασμού για τα 70χρονα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΔΕΞΙΑ:

Γιασεμής Ν. Γιασεμής,
Δικαστής Ανωτάτου Δικαστηρίου

Van Gend en Loos, ΔΕΚ - 26/62, 5.2.1963, ότι, «... η Κοινότητα αποτελεί νέα έννομη τάξη διεθνούς δικαίου, υπέρ της οποίας τα κράτη περιόρισαν τα κυριαρχικά τους δικαιώματα, σε περιορισμένους έστω τομείς, και της οποίας υποκείμενα είναι όχι μόνο τα κράτη μέλη, αλλά επίσης και οι υπήκοοι τους.» Τον επόμενο χρόνο, το Δικαστήριο, με την απόφαση του στην υπόθεση *Costa v. Enel, ΔΕΚ - 6/64, 15.7.1964*, κατέστησε ακόμα πιο σαφή και ισχυρό τον ενοποιητικό δεσμό, μεταξύ της Ένωσης και των Κρατών Μελών της. Διακήρυξε ότι, «Αντίθετα προς τις συνήθειες διεθνείς συνθήκες, η Συνθήκη της ΕΟΚ δημιούργησε ιδιαίτερη έννομη τάξη, η οποία ενσωματώθηκε στα νομικά συστήματα των κρατών μελών από της θέσεως της Συνθήκης σε ισχύ και δεσμεύει τα δικαστήριά τους.» Έκτοτε, η ενωσιακή έννομη τάξη, στηρίζει τη δημιουργία της σε μία διαφορετική λογική από ότι η διεθνής έννομη τάξη. Το Δικαστήριο, ως θεματοφύλακας της τήρησης του ευρωπαϊκού δικαίου, διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην ερμηνεία και κατ' επέκταση στην εμπέδωση και ανάπτυξη του ευρωπαϊκού κεκτημένου, επιβάλλοντας το σεβασμό σε όλα τα Κράτη Μέλη και στους υπηκόους τους.

Τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες αποτελούν, αναπόσπαστο, μέρος του Δικαίου της Ένωσης. Το Δικαστήριο, το 1969, διακήρυξε στην υπόθεση *Stauder v. City of Ulm, C-29/1969, 12.11.1969*, ότι, «... τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου ... περιλαμβάνονται στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, των οποίων τον σεβασμό εξασφαλίζει το Δικαστήριο.» Συγχρόνως, αποδέχθηκε τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των Κρατών Μελών, ως πηγή έμπνευσης για την ενωσιακή προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αναφορά που υιοθετήθηκε από τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο **Άρθρο 6, παρ. 3**.

Βέβαια, είναι, πλέον, και ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέθηκε σε ισχύ με το **Άρθρο 6.1** της ομώνυμης Συνθήκης. Καλύπτει όλο το πεδίο των αστικών, πολιτικών

οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των ευρωπαϊών πολιτών. Στόχος του, είναι να καταστήσει τα θεμελιώδη δικαιώματα πιο εύκολα προσβάσιμα, συνιστώντας ένα πρόσθετο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Χάρτης, δεν είναι δεσμευτικός μόνο, για τα θεσμικά όργανά της. Είναι, επίσης, άμεσα εκτελεστός στα Κράτη Μέλη όταν αυτά εφαρμόζουν το δίκαιο της. Ως αναπόσπαστο μέρος του πρωτογενούς δικαίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, τα δικαστήρια της, αναπόφευκτα, δεσμεύονται από τις πρόνοιές του, όταν εκδικάζουν υποθέσεις που αφορούν σε δικαιώματα και ελευθερίες, που πηγάζουν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελούν επίδικα θέματα.

Σε τούτο, συμβάλλει η καλά εδραιωμένη Αρχή της Υπεροχής. Σύμφωνα με αυτήν, το ευρωπαϊκό δίκαιο υπερισχύει του εθνικού

δικαίου των Κρατών Μελών, ακόμα και του συντάγματος αυτών. Η εφαρμογή της, αποτελεί επιτακτική υποχρέωση, όχι μόνο για τις εθνικές κυβερνήσεις, αλλά και για τα εθνικά δικαστήρια των Κρατών Μελών. Κάθε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφείλει να σέβεται και να εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο του με τα ευρωπαϊκά νομοθετήματα, καθώς το ευρωπαϊκό δίκαιο αποτελεί ανώτερη, ιεραρχικά, πηγή δικαίου, σε σχέση με τις εθνικές νομοθεσίες. Η αρχή αυτή, επιβεβαιώθηκε, μεταξύ άλλων, στις υποθέσεις *Simmenthal*, ΔΕΚ 106/77, 9.3.1978 και *Factortame*, C-213/89, 19.6.1990.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέχθηκε την πιο πάνω αρχή, στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας στην υπόθεση *Γενικός Εισαγγελέας v. Κωνσταντίνου* (2005) 1 Α.Α.Δ. 1356, που οδήγησε στην 5η τροποποίηση του Συντάγματος το 2006, με τον Νόμο 127(I)/2006. Στο νέο Άρθρο 1Α του Συντάγματος, προνοείται, κατ' ουσίαν, ότι καμία διάταξη σε αυτό, δεν θεωρείται ότι ακυρώνει νόμους που θεσπίζονται, πράξεις που διενεργούνται ή μέτρα που λαμβάνονται από τη Δημοκρατία, τα οποία καθίστανται αναγκαία, λόγω των υποχρεώσεων της, ως Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τοιούτοτρόπος,

προσδίδεται υπεροχή στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και έναντι του Συντάγματος. Τα Κράτη Μέλη, λοιπόν, της Ένωσης, περιλαμβανομένης, βεβαίως, της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν μπορούν να εφαρμόσουν εθνικό κανόνα που αντιβαίνει στο ευρωπαϊκό δίκαιο, όπως αναφέρθηκε στην υπόθεση *Deutsche Umwelthilfe eV. v. Freistaat Bayern C-752/2018*, 19.12.2019.

Συμμόρφωση με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Αρχή της Υπεροχής συνεπάγεται σεβασμό προς το Κράτος Δικαίου. Αναμφισβήτητα, τα κυπριακά δικαστήρια επιτελούν σημαντικό ρόλο προς διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός της κυπριακής έννομης τάξης. Ένα από τα κύρια μέσα προς επίτευξη του πιο πάνω σκοπού, αποτελεί η Προδικαστική Παραπομπή, σε σχέση με ζητήματα ερμηνείας του ευρωπαϊκού δικαίου ή εγκυρότητας ή ερμηνείας πράξεων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο, μέσα από τη νομολογία και τις συστάσεις του, σε σχέση με το μηχανισμό της προδικαστικής παραπομπής, απαιτείται η ενεργός συμμετοχή του εθνικού δικαστηρίου στην υποβολή

προδικαστικού ερωτήματος, δυνάμει του Άρθρου 267 της Σ.Λ.Ε.Ε.

Η Κυπριακή νομολογία, επί προδικαστικών παραπομπών, έχει συνοψισθεί σε αρκετές αποφάσεις. Αναφέρονται ενδεικτικά οι υποθέσεις *Cypra Ltd v. Δημοκρατίας* (2013) 3 Α.Α.Δ. 305 και *Kristian Bekefi κ.ά. v. Δημοκρατίας*, (2015) 3 Α.Α.Δ. 437. Για το διαδικαστικό μέρος μιας παραπομπής, έχει θεσπιστεί ο περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικός Κανονισμός (Αρ. 1) του 2008. Σύμφωνα με αυτόν, το Δικαστήριο, δύναται να εκδώσει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, σχετική, διαταγή παραπομπής, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως διαδίκου.

Οποσδήποτε, ο διενεργούμενος εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση του συστήματος δικαιοσύνης, της Κυπριακής Δημοκρατίας, με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμφίβολα, θα αναδείξει ακόμα περισσότερο τις αξίες, στις οποίες εδράζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και η σημασία της, διαχρονικώς, διαμορφούμενης νομολογίας του Δικαστηρίου, ως προς τις βασικές πτυχές του Κράτους Δικαίου, ιδιον των Δημοκρατικών Πολιτευμάτων.

ΠΑΝΩ:
Εορτασμός για τα 70 χρόνια του
Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
1η Νοεμβρίου, 2022, Ανώτατο
Δικαστήριο

Ψηφιακή Δικαιοσύνη – Προοπτικές και Προκλήσεις

Ανδρέας Γ. Τσερκέζος

Πρωτοκολλητής
Ανωτάτου Δικαστηρίου,
Γραφείο Προέδρου Ανωτάτου
Δικαστηρίου και Αρχιπρωτοκολλητή

Η εξέλιξη της ψηφιοποίησης της δικαιοσύνης, των διαδικασιών των Δικαστηρίων και των Πρωτοκολλητείων, συνέχισε κατά το 2022. Το σύστημα ηλεκτρονικής καταχώρισης και διαχείρισης υποθέσεων iJustice εξακολούθησε να λειτουργεί επιτυχώς, δημιουργώντας, πλέον, μια νέα κουλτούρα μεταξύ των Δικαστηρίων, των δικηγόρων και των διαδίκων, για την ηλεκτρονική διαχείριση και διεκπεραίωση των δικαστικών διαδικασιών. Οι καταχωρίσεις, σε ό,τι αφορά τις νέες υποθέσεις, διεξάγονται πλέον ηλεκτρονικά, γεγονός που, αδιαμφισβήτητα, οδήγησε στην ταχύτερη διεκπεραίωση της διαδικασίας και στη διευκόλυνση δικηγόρων και διαδίκων.

Εντός του έτους, κορυφώθηκαν οι διεργασίες ανάπτυξης του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος eJustice, το οποίο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2023. Το μεγάλο στοίχημα του συστήματος eJustice, είναι

η συμπερίληψη όλων των υφιστάμενων δικαστηρίων και δικαιοδοσιών, καθώς και η διαμόρφωσή του, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να περιλαμβάνει τα νέα Δικαστήρια και τους νέους βαθμούς δικαιοδοσίας που δημιουργούνται μετά τη ψήφιση των νόμων που αφορούν τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης. Περαιτέρω, λαμβάνονται ενέργειες για να περιληφθούν στο eJustice οι πρόνοιες των νέων Κανονισμών Πολιτικής Δικονομίας. Ένας ακόμη μεγάλος στόχος του συστήματος eJustice, είναι η ψηφιοποίηση των ενταλμάτων προστίμου, όπως επίσης και η διασύνδεσή του με διάφορα κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες, ούτως ώστε να υπάρχει έγκαιρη, έγκυρη και αυτοματοποιημένη ανταλλαγή δεδομένων. Επιπλέον, το σύστημα θα υποστηρίζει τη δημιουργία βάσης δεδομένων για τις δημοσιευμένες δικαστικές αποφάσεις, μέσω της Πύλης Νομολογίας. Στο έργο έχουν εμπλακεί πολυμελείς ομάδες από τη Δικαστική Υπηρεσία, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο και άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Η Δικαστική Υπηρεσία συμμετέχει στο έργο με προσωπικό όλων των ιδιοτήτων (Δικαστές, Πρωτοκολλητές, Λειτουργούς Πρωτοκολλητείων και Στενογράφους).

Το σύστημα eJustice στοχεύει στο να αυξήσει την αποδοτικότητα των Πρωτοκολλητείων και των Δικαστηρίων, χωρίς να επιφέρει θεμελιώδεις αλλαγές, εφόσον, στην ουσία, ψηφιοποιεί τις υφιστάμενες, φυσικές διαδικασίες. Με την εφαρμογή του, θα διευρυνθούν οι δυνατότητες που δίνονται τώρα με το σύστημα iJustice και θα αναπτυχθούν επιπλέον λειτουργικότητες για τη διαχείριση υποθέσεων, την εκτέλεση αποφάσεων, τη δημιουργία στατιστικών / αναφορών κ.α.

Το eJustice αποτελεί ένα μεγαλεπήβολο εγχείρημα και δεδομένων των πολλαπλών στόχων που τέθηκαν, το έργο θα υλοποιείται σε στάδια.

Οι μεγάλες προκλήσεις της υλοποίησης του eJustice είναι, μεταξύ άλλων, η ψηφιοποίηση της Ποινικής Δικαιοδοσίας και του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας, τα οποία, λόγω της ιδιαιτερότητας των διαδικασιών τους, είχαν παραμείνει εκτός του πεδίου του iJustice. Επίσης, σημειώνεται η ανάγκη για ορθό προγραμματισμό ώστε να υπάρξει ευκολία μετάβασης των χρηστών (εσωτερικών και εξωτερικών) από το iJustice στο eJustice.

Παρενθετικά, αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του Έργου

Εκκαθάρισης των Καθυστερημένων Υποθέσεων που εκκρεμούν στα Δικαστήρια, έχουν ψηφιοποιηθεί με μέθοδο Εισαγωγής Δεδομένων (Data Entry), όλες οι εκκρεμούσες αγωγές ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων, μεταξύ των ετών 204-2018. Επομένως, καθίσταται ευκολότερη και απλούστερη η παρακολούθησή τους και η εξαγωγή στατιστικών / αναφορών. Τα ψηφιοποιημένα δεδομένα των υποθέσεων αυτών, θα μπορούν στη συνέχεια να μεταφερθούν στο σύστημα eJustice και να δημιουργηθούν ηλεκτρονικοί φάκελοι, αν αυτό χρειαστεί. Το παρόν έργο, επιχειρείται να επεκταθεί σε όλες τις εκκρεμούσες αγωγές που δεν έχουν δημιουργηθεί σε ηλεκτρονικό σύστημα.

Αναφορικά με την εγκατάσταση του συστήματος Digital Audio Recording (DAR) στα Δικαστήρια για την καταγραφή των δικαστικών διαδικασιών, έργο το οποίο εντάχθηκε στο σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, κατά το έτος 2022, ανατέθηκε σε εμπειρογνώμονες η ετοιμασία μελέτης για τον καθορισμό των αναγκών υποδομής και τον ανασχεδιασμό των επιχειρησιακών διαδικασιών που απαιτούνται για τις ανάγκες του νέου συστήματος, όπως επίσης, η προετοιμασία των τεχνικών προδιαγραφών της προτεινόμενης λύσης. Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο, 2022 και προωθείται πλέον η ετοιμασία των εγγράφων του Διαγωνισμού, ο οποίος αναμένεται να προκηρυχθεί εντός του 2023.

Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο του 2022, το Ανώτατο Δικαστήριο έλαβε, κατ' αρχήν, την καινοτόμο απόφαση για τη δημιουργία και υιοθέτηση συστήματος εξ αποστάσεως ακροάσεων / τηλεδικών. Η πρωτοβουλία αυτή, θα αποσυμφωρήσει τους χώρους των Δικαστηρίων, θα

μειώσει τις κτηριακές ανάγκες της Δικαστικής Υπηρεσίας, θα αυξήσει την αποδοτικότητα των Δικαστηρίων, θα ευκολύνει αισθητά τους δικηγόρους και τους διαδίκους και στέλνει το μήνυμα ότι η Δικαστική Υπηρεσία, είναι πρόθυμη να ακολουθήσει τις τεχνολογικές εξελίξεις, για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των διαδικασιών της, καθώς και για την ταχύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων.

Ανακεφαλαιώνοντας, ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Δικαστικής Υπηρεσίας προχωρεί με σταθερούς ρυθμούς. Οι αλλαγές που επέρχονται είναι αρκετές και θα πρέπει να αφομοιωθούν γρήγορα για να μπορέσουν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά. Η αποδοχή των τεχνολογικών αναβαθμίσεων από όλους τους εμπλεκόμενους, αποτελεί προϋπόθεση για να ενσωματωθούν ομαλά οι επικείμενες μεταρρυθμίσεις και για να παραχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

ΠΑΝΩ:

Ανδρέας Γ. Τσερκέζος
Πρωτοκολλητής Ανωτάτου
Δικαστηρίου, Γραφείο Προέδρου
Ανωτάτου Δικαστηρίου και
Αρχιπρωτοκολλητή

Σημαντικές Αποφάσεις 2022

ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

20 ΙΑΝ
2022

Ποινική Έφεση αρ. 38/10 Γεωργίου ν. Δημοκρατίας, 20 Ιανουαρίου, 2022

Ο εφεσείων, αμφισβήτησε με την έφεσή την καταδίκη και το ύψος της ποινής που του επιβλήθηκε για τα αδικήματα της εισαγωγής και κατοχής ναρκωτικών ουσιών με σκοπό την προμήθεια. Σύμφωνα με τα γεγονότα ο εφεσείων ανήκε σε ένα καλά οργανωμένο κύκλωμα εισαγωγής ναρκωτικών στην Κύπρο.

Οι λόγοι έφεσης που προέβαλε αφορούσαν, μεταξύ άλλων,

- Παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης και της ισότητας των όπλων λόγω καταστροφής μαρτυρικού υλικού.
- Κατάχρηση εξουσίας κατά τη διαδικασία σύλληψης και παράδοσης του με βάση Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης.
- Εσφαλμένη αποδοχή μαρτυρίας συναυτουργού χωρίς ενισχυτική μαρτυρία.
- Άνιση μεταχείριση κατά την επιβολή ποινής.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την έφεση τόνισε ότι όπου εγείρεται ζήτημα ανισότητας των όπλων λόγω καταστροφής μαρτυρικού υλικού, το πρώτο ερώτημα το οποίο θα πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πόσο υπήρχε υποχρέωση της Κατηγορούσας Αρχής για διαφύλαξη του μαρτυρικού υλικού και αν αυτό έχει χαθεί ή καταστραφεί λόγω δικής της υπαιτιότητας (*bad faith, mala fides*). Στην περίπτωση δε όπου η Κατηγορούσα Αρχή δεν ευθύνεται για την απώλεια ή καταστροφή του μαρτυρικού υλικού, τότε το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί από το Δικαστήριο είναι κατά πόσο υπήρξε δυσμενής επηρεασμός της Υπεράσπισης. Το Ανώτατο Δικαστήριο κατέληξε ότι η Κατηγορούσα Αρχή δεν έφερε οποιαδήποτε ευθύνη για την

καταστροφή του εν λόγω μαρτυρικού υλικού. Η όποια δυσκολία προέκυψε στην Υπεράσπιση από την καταστροφή του τηλεφώνου ίσχυε στον ίδιο βαθμό και για την Κατηγορούσα Αρχή. Η καταστροφή του τηλεφώνου δεν οδήγησε σε ανισότητα των όπλων.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό για κατάχρηση εξουσίας το Ανώτατο Δικαστήριο σημείωσε ότι οι κατ'ισχυρισμό παραλείψεις κατά την εκτέλεση του ΕΕΣ δεν μπορούσαν να ελεγχθούν από το πρωτόδικο δικαστήριο. Εκείνο που ενείχε σημασία ήταν ότι η παράδοση έγινε στη βάση νόμιμα εκδοθέντος ΕΕΣ.

Επίσης αναφέρθηκε ότι το πρωτόδικο δικαστήριο είχε ασκήσει ορθά τη διακριτική του ευχέρεια για να δεχθεί τη μαρτυρία του συνεργού ως αξιόπιστη, αφού βεβαίως αυτοπροειδοποιήθηκε για τους ελλοχεύοντες κινδύνους για καταδίκη χωρίς ενισχυτική μαρτυρία.

Τέλος το Ανώτατο Δικαστήριο επισήμανε πως το προνόμιο του Προέδρου της Δημοκρατίας, με βάση το Άρθρο 53 του Συντάγματος, να μειώσει ή αναστείλει μια ποινή, δεν ελέγχεται δικαστικά και δεν μπορεί να επενεργήσει ως λόγος μείωσης ή αναστολής της ποινής ενός άλλου συγκατηγορούμενου.

Προσφυγή 4/2021

Ο Γενικός Εισαγγελέας διόρισε ερευνητική επιτροπή προς εξέταση του ζητήματος των κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεων αλλοδαπών επενδυτών και επιχειρηματιών. Η Βουλή των Αντιπροσώπων συζήτησε το ζήτημα και προχώρησε στην έκδοση Απόφασης για δημοσίευση του Ενδιάμεσου Πορίσματος της Επιτροπής. Η Απόφαση δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Ο Γενικός Εισαγγελέας αμφισβήτησε την εξουσία της Βουλής να ψηφίσει την προσβαλλόμενη απόφαση, προσφεύγοντας στο Ανώτατο Δικαστήριο στη βάση του Άρθρου 139 του Συντάγματος.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, στο πλαίσιο προδικαστικής ένστασης αναφορικά με το κατά πόσον στο πρόσωπο του Γενικού Εισαγγελέα, ικανοποιείτο η βασική προϋπόθεση ενεργοποίησης της συνταγματικής πρόνοιας του Άρθρου 139, έκρινε ότι η συνταγματικά θεσμοθετημένη υπόσταση του Γενικού Εισαγγελέα και η εξουσία που ευθέως περιβάλλει το πρόσωπό του, του προσέδιδαν την ιδιότητα του «οργάνου» ή «αρχής».

Η Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων παραβίαζε τις συνταγματικά κατοχυρωμένες εξουσίες του Γενικού Εισαγγελέα, παρενέβαινε στις αποκλειστικές αρμοδιότητές του, πλήττοντας το ανέλεγκτο της εξουσίας του.

Η έκδοση αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή οποιουδήποτε νόμου ή απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων, χωρίς την οποία νόμος ή απόφαση δεν αποκτά νομική ισχύ. Η συνταγματική εκτροπή συνίστατο στη δημοσίευση της Απόφασης, στοιχείο που της προσέδωσε έννομο αποτέλεσμα στη βάση του μαχητού τεκμηρίου της συνταγματικότητας, χωρίς

προηγουμένως να ακολουθηθεί η υπό του Άρθρου 52 του Συντάγματος προβλεπόμενη διαδικασία, ήτοι η εμπλοκή του Προέδρου της Δημοκρατίας, προκειμένου, ο τελευταίος, να ήταν σε θέση να ασκήσει αποτελεσματικά τις συνταγματικές εξουσίες με τις οποίες περιβάλλεται το αξίωμά του. Αυτή είναι και η μόνη προβλεπόμενη από το Σύνταγμα διαδικασία δημοσίευσης των νόμων ή αποφάσεων, διαδικασία που συναρτάται άμεσα με το αναγκαίο επίπεδο θεσμικών ισορροπιών και αλληλοελέγχου των Εξουσιών.

Η Απόφαση της Βουλής ακυρώθηκε στην ολότητά της.

Πολιτική Έφεση 276/14 Γενικός Εισαγγελέας ν. Αλκιβιάδου, 30 Μαρτίου, 2022

Η παρούσα υπόθεση αφορά την πρώτη υπόθεση που εξετάζεται από το Ανώτατο Δικαστήριο αναφορικά με την αστική ευθύνη του εργοδότη για σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία.

Ο εφεσείων/Καθ' ου η Αίτηση 1 («ο Εφεσείων») με την έφεση προσέβαλε την Πρωτόδικη Απόφαση με την οποία κρίθηκε ότι ως εργοδότης της Εφεσίβλητης 1/Αιτήτριας («η Εφεσίβλητη»), ευθυνόταν με τον Εφεσίβλητο/Καθ' ου η Αίτηση 2 («ο Εφεσίβλητος») - για τη σεξουαλική παρενόχληση της από τον Εφεσίβλητο 2 βάσει του *Περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμου 205(Ι)/02* («ο Ν.205(Ι)/02»).

Με την έφεση προβάλλεται ότι σύμφωνα με το Νόμο εργοδότης της εφεσίβλητης ήταν η Κυπριακή Δημοκρατία και συνεπώς εσφαλμένα η αίτηση στρεφόταν εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα. Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας τον σχετικό ισχυρισμό ανέφερε ότι σύμφωνα με το Άρθρο 113 του Συντάγματος, ο Γενικός Εισαγγελέας είναι ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο όνομα του οποίου εγείρονται, με βάση το άρθρο 57 του *Περί Δικαστηρίων Νόμου*, αγωγές κατά της Δημοκρατίας.

Με συναφείς λογους ο εφεσείων ισχυρίζεται ότι το πρωτόδικο δικαστήριο περιέπεσε σε σφάλμα νόμου και αρχής κρίνοντας ότι ως εργοδότης, δεν έδρασε προληπτικά και αποτρεπτικά για τις σεξουαλικές παρενοχλήσεις στον χώρο εργασίας της Εφεσίβλητης μη παρέχοντας σχετική πληροφόρηση και ότι δεν έλαβε τα απαιτούμενα πρόσφορα μέτρα με στόχο την παύση ή την μη επανάληψη της παρενόχλησης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ότι ορθά το πρωτόδικο δικαστήριο απέδωσε ευθύνη στον εφεσείοντα. Όπως ανέφερε ο εφεσείων παρέβηκε

μία εκ των σημαντικότερων υποχρεώσεων του με βάση τον Νόμο ήτοι την πληροφόρηση του προσωπικού σχετικά με την ίση μεταχείριση στην εργασία και ειδικότερα για το θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης. Απέρριψε δε τον ισχυρισμό ότι το καθήκον υποχρέωσης για ενημέρωση του προσωπικού για την ίση μεταχείριση δεν το είχε ο εργοδότης αλλά οι οργανώσεις των εργοδοτούμενων. Περαιτέρω κατέληξε ο εφεσείων δεν έλαβε τα αναγκαία, λογικά και αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία της εφεσίβλητης από συμπεριφορές σεξουαλικής παρενόχλησης και δεν της παρείχε ένα κατάλληλο εργασιακό περιβάλλον με ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες.

Τέλος κατέληξε ότι ορθά κρίθηκε ως συνυπεύθυνος, ως προς την καταβολή αποζημιώσεων, για τις παράνομες πράξεις του εφεσιβλήτου, κατά τον χρόνο που αυτός ήταν εργοδοτούμενος του.

Ποινική Έφεση αρ. 205/17 Dejan κ.α ν. Δημοκρατίας, 11 Μαΐου, 2022

Οι Εφεσείοντες καταδικάστηκαν για το αδίκημα του φόνου εκ προμελέτης 4 ατόμων και τους επιβλήθηκε η δια βίου φυλάκιση. Σύμφωνα με τα γεγονότα οι Εφεσείοντες είχαν σχεδιάσει τη δολοφονία συγκεκριμένου προσώπου η οποία όμως είχε ως αποτέλεσμα και το θάνατο τριών άλλων προσώπων. Οι Εφεσείοντες εφεσίβαλαν την καταδίκη τους προβάλλοντας λόγους σε σχέση με ζητήματα που άπτονται της αξιολόγησης της μαρτυρίας πρώην συγκατηγορούμενου- συνεργού τους (ΜΚ 39). Προέβαλαν πρώτο ότι το Κακουργιοδικείο διέπραξε λάθος αναζητώντας ενισχυτική μαρτυρία προτού να καταλήξει θετικά ως προς την αξιοπιστία του συνεργού, δεύτερο ότι ο ΜΚ 39 θα έπρεπε να είχε κριθεί, λόγω της αντιφατικής εικόνας που η μαρτυρία του παρουσίαζε, αναξιόπιστος και τρίτο ότι μέρος της μαρτυρίας του ήταν εξ ακοής. Προβλήθηκε επίσης ότι εσφαλμένα ο εφεσείων/ κατηγορούμενος 2 κρίθηκε ένοχος στις κατηγορίες που αφορούσαν τη φόνευση εκ προμελέτης των υπολοίπων τριών θυμάτων πέραν του αρχικού στόχου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αφού ανέλυσε τις αρχές που διέπουν το θέμα της αξιολόγησης μαρτυρίας συναυτουργού, απέρριψε την έφεση. Όπως σημείωσε το Κακουργιοδικείο ορθά αποδέχτηκε ως αξιόπιστη τη μαρτυρία του συνεργού ο οποίος, δεν κρίθηκε αξιόπιστος στη βάση ενισχυτικής μαρτυρίας εφόσον τέτοια μαρτυρία δεν υπήρχε. Ότι υπήρχε, ήταν υποστηρικτική μαρτυρία, αλλά ούτε και αυτή χρησιμοποιήθηκε ώστε να προσδώσει αξιοπιστία στη μαρτυρία του, παρά μόνο, μετά που η μαρτυρία του αξιολογήθηκε αυτοτελώς και κρίθηκε τόσο θετική και ακλόνητη, αφού συγκρίθηκε με όλη την υπόλοιπη μαρτυρία περιλαμβανομένης της «υποστηρικτικής».

Οι όποιες αντιφάσεις ή ανακρίβειες στη μαρτυρία του ΜΚ 39 δεν είχαν τη δυναμική ούτε ήταν

ουσιαστικής μορφής ώστε να ανατρέψουν την αξιοπιστία του. Κατά κανόνα το Εφετείο σπάνια επεμβαίνει στο να αποφασίσει περί της αξιοπιστίας ενός μάρτυρα. Εάν ήταν εύλογα επιτρεπτό στο πρωτόδικο δικαστήριο να προβεί στα συγκεκριμένα ευρήματα σε σχέση με την αξιοπιστία, το Εφετείο δεν επεμβαίνει. Οι Εφεσείοντες απέτυχαν να πείσουν το Εφετείο ότι τα ευρήματα του δικαστηρίου που σχετίζονται με την αξιοπιστία είναι εσφαλμένα.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό περί αποδοχής εξ ακοής μαρτυρίας, σύμφωνα με το **Άρθρο 27 του περί Αποδείξεως Νόμου, Κεφ.9**, κατά την αξιολόγηση της βαρύτητας που θα προσδοθεί σε εξ ακοής μαρτυρία λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη το κατά πόσο ο διάδικος θα μπορούσε να προσκομίσει την καλύτερη δυνατή μαρτυρία και δεν το έπραξε. Το Εφετείο κατέληξε ότι δοθείσας της απροθυμίας πρώην συγκατηγορούμενου να μαρτυρήσει, η εξ ακοής μαρτυρία του ΜΚ 39 ήταν η καλύτερη δυνατή, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης μαρτυρία για το ζήτημα της εμπλοκής του κατηγορούμενου 3.

Τέλος αναφορικά με τον λόγο έφεσης που αφορούσε την απουσία προμελέτης για τον θάνατο των τριών προσώπων, εφαρμογή στις περιστάσεις της υπόθεσης είχε η νομική αρχή του μεταφερόμενου δόλου, πιο ευρέως γνωστή στην αγγλική ως «*transferred malice*». Η εγκληματική ενέργεια που οι συνωμότες είχαν συμφωνήσει ήταν να προσεγγιστεί ο συγκεκριμένος στόχος και να φονευθεί. Η θανάτωση του ήταν κατόπιν προμελέτης. Εφόσον κατά την εκτέλεση του αδικήματος προκλήθηκε ο θάνατος και άλλων προσώπων, η ένοχη διάνοια για τη θανάτωση περιλαμβανομένου του στοιχείου της προμελέτης, μεταφέρεται και καλύπτει και τους φόνους των υπολοίπων θυμάτων, έτσι ώστε να καθίστανται ποινικά υπόλογοι για τη με προμελέτη θανάτωση τους, τόσο τα πρόσωπα που έριξαν τους πυροβολισμούς όσο και οι υπόλοιποι συνωμότες, περιλαμβανομένου του εφεσείοντα κατηγορούμενου 2.

03 ΙΟΥΝ 2022

Αναθεωρητική Έφεση 108/2015 Σανταφιανός ν. Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω Αρχηγού αστυνομίας, 3 Ιουνίου, 2022

Οφειλόμενη αιτιολογία απόφασης για απόρριψη
προαγωγής αστυνομικού επ' άνδραγαθία.

Εφεσιβάλλεται από τον εφεσειοντα αστυφύλακα η απόφαση του Διοικητικού δικαστηρίου που απέρριψε την προσφυγή του, με την οποία είχε προσβάλλει την απόφαση του Αρχηγού αστυνομίας να αρνηθεί την επ' άνδραγαθία προαγωγή του στο βαθμό Λοχία σύμφωνα με προηγουμένη εισήγηση του Διοικητή του. Σύμφωνα με το Κανονισμό 10 των περί Αστυνομίας (Προαγωγές) Κανονισμών (ΚΔΠ214/04), ο Αρχηγός, με έγκριση του Υπουργού, προαγάγει μέλος της Αστυνομίας στον αμέσως επόμενο βαθμό, έστω και αν δεν κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα για προαγωγή, όταν τελεί πράξη που θέτει σε πραγματικό κίνδυνο την ζωή του, υπερβαίνοντας τα όρια συνήθους εκτέλεσης των καθηκόντων και υποχρεώσεων του.

Η άνδραγαθία αιτιολογείται ειδικά και διαπιστώνεται από γεγονότα που εκτίθενται από τον υπεύθυνο αστυνομικό διευθυντή.

Το Εφετείο έκρινε από τη σχετική επί τους θέματος νομολογία, ότι παρόλο που απαιτείται ειδικότερη αιτιολογία σε περιπτώσεις προαγωγής ως εξαιρετικό μέτρο, αυτό δεν υποδηλώνει πως δεν απαιτείται αιτιολογία σε περίπτωση άρνησης τέτοιας προαγωγής. Πρόκειται για απόφαση κατόπιν άσκησης διακριτικής ευχέρειας, δυσμενούς για τον διοικούμενο, που μάλιστα αντιτίθεται με τη προηγούμενη γνώμη του Διοικητή για απόδοση της προαγωγής στον εφεσειοντα. Συνεπώς ενέπιπτε στις αιτιολογητές διοικητικές πράξεις σύμφωνα με τον περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο (άρθρα 26,28).

Το χειρόγραφο σημείωμα του Αρχηγού, δεν αποκαλύπτει έρευνα των συγκεκριμένων γεγονότων που εξ όψεως έθεταν τον εφεσειοντα σε πραγματικό

κίνδυνο, ούτε τα κριτήρια που συνεκτίμησε ότι πληρούσε ο Εφεσειών για να προαχθεί και ποια όχι.

Η απλή επανάληψη γενικών νομοθετικών διατάξεων δεν είναι επαρκής αιτιολογία και ούτε μπορεί να συμπληρωθεί από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου. Συνεπώς, η έφεση εγκρίθηκε και η προσβαλλόμενη απόφαση του αρχηγού Αστυνομίας ακυρώθηκε.

Αναφορά 8/2021

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ζήτησε τη γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, κατά πόσον «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2021» ήταν ασύμφωνος με την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, τα Συνταγματικά Άρθρα 80.2, 122, 125.1, 179 και την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών.

Ο Νόμος αποσκοπούσε σε τροποποίηση του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, ώστε στην έννοια του όρου «μισθωτός» για σκοπούς κοινωνικής ασφάλισης να περιλαμβάνεται ρητά η απασχόληση δυνάμει σύμβασης αγοράς υπηρεσιών ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής σύμβασης, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού που αποδίδεται σε τέτοια σύμβαση, και η οποία χαρακτηρίζεται από σχέση εργοδότη - εργοδοτούμενου, προκειμένου οι εργαζόμενοι να έχουν όλα τα δικαιώματα και ωφελήματα, μεταξύ των οποίων και την πληρωμή των κοινωνικών τους ασφαλίσεων ως μισθωτοί και όχι ως αυτοεργοδοτούμενοι.

Κρίθηκε πως ο Νόμος δεν δημιουργούσε νέα κατηγορία ασφαλιστέας απασχόλησης ή μισθωτών, ούτε αντίκειτο στο Άρθρο 80.2 του Συντάγματος καθώς δεν επέφερε αύξηση δαπανών του Κράτους. Ο Νόμος δεν προέβλεπε, ούτε επέτρεπε την πρόσληψη προσώπων στο Δημόσιο Τομέα, παρά μόνο ρύθμιζε τις περιπτώσεις κατά τις οποίες πρόσωπο που απασχολείται στο Δημόσιο Τομέα δυνάμει σύμβασης εργασίας ή αγοράς υπηρεσιών θεωρείται «μισθωτός» για σκοπούς κοινωνικής ασφάλισης. Η ρύθμιση στην οποία προέβη η Βουλή, ευρίσκετο εντός του πεδίου της Νομοθετικής της λειτουργίας δυνάμει του Άρθρου 61 του Συντάγματος.

Αναφορές 6/2021 και 7/2021

Τα προς γνωμάτευση ζητήματα των δύο Αναφορών ταυτίζονταν. Αντικείμενο της Αναφοράς 6/2021 υπήρξε το κατά πόσο «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ.4) Νόμος του 2021» ήταν ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων 80.2 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών, ενώ με την Αναφορά 7/2021 επιζητείτο γνωμάτευση κατά πόσο «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ.5) Νόμος του 2021» βρισκόταν σε αντίθεση με τις διατάξεις των Άρθρων 80.2 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και την Αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών.

Στο πλαίσιο της Αναφοράς 6/21, η εκτελεστική εξουσία είχε καταθέσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο, ώστε πρόσωπο το οποίο είχε συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας του και δικαιούτο, αλλά δεν είχε ασκήσει το δικαίωμα να λάβει θεσμοθετημένη σύνταξη, να δικαιούτο επίδομα ασθενείας υπό προϋποθέσεις. Στην Αναφορά 7/21 σκοπός του Νόμου ήταν η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, ώστε να δικαιούντο σε ανεργιακό επίδομα πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας τους, τα οποία ήταν προσωρινά άνεργα και δεν αιτήθηκαν να λάβουν θεσμοθετημένη σύνταξη. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τα νομοσχέδια προβαίνοντας σε τροπολογίες.

Το Δικαστήριο σημείωσε πως η παροχή επιδομάτων αποτελεί ζήτημα το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Εξουσίας κατά την άσκηση της διοικητικής της λειτουργίας και προϋποθέτει ρύθμιση των συγκεκριμένων περιπτώσεων μετά από διαβούλευση με όλους τους αρμόδιους φορείς, ειδική γνώση επί του θέματος και ενδελεχή μελέτη προς αξιολόγηση των οικονομικών συνεπειών που αυτό θα επιφέρει στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, κατ' επέκταση, στον Προϋπολογισμό του Κράτους.

Οι υπό Αναφορά Νόμοι ήταν αντίθετοι και ασύμφωνοι προς τις διατάξεις του Άρθρου 80.2 του Συντάγματος, κατά προέκταση και προς το Άρθρο 179 του Συντάγματος. Καταστρατηγούσαν επίσης τη συνταγματική αρχή της Διάκρισης των Εξουσιών και δεν δύναντο να εκδοθούν.

20 ΙΟΥΛΙΟΥ 2022

Προσφυγή 1/2022

Με προσφυγή του στη βάση του Άρθρου 139 του Συντάγματος, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ζήτησε δήλωση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι συγκεκριμένες επιφυλάξεις που τέθηκαν στα Δελτία Δαπανών του περί Προϋπολογισμού του 2022 Νόμου, ήταν άκυρες και χωρίς νομικό αποτέλεσμα, διότι θεσπίστηκαν κατά παράβαση της Αρχής της Διάκρισης των Εξουσιών και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 1999/70/ΕΚ.

Οι επιφυλάξεις αφορούσαν σε πιστώσεις που είχαν εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, για την κάλυψη της αμοιβής των συμβούλων/συνεργατών του Προέδρου της Δημοκρατίας και άλλων μελών της Κυβέρνησης, η απασχόληση των οποίων θα τερματιζέτο με τη λήξη της θητείας της Κυβέρνησης ή την αποχώρηση του Προέδρου της Δημοκρατίας ή ενωρίτερα.

Ο κρατικός Προϋπολογισμός κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων η οποία ψήφισε σε Νόμο το Νομοσχέδιο, αφού πρόσθεσε, μέσω κοινοβουλευτικής τροπολογίας, τις προσβαλλόμενες επιφυλάξεις. Ακολούθως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας άσκησε τις εκ του Συντάγματος εξουσίες του, υπογράφοντας και δημοσιεύοντας στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τον επίδικο Νόμο.

Το Ανώτατο Δικαστήριο ανέφερε πως ο Προϋπολογισμός του Κράτους συνιστά νόμο με επακόλουθο, κατ' επίκληση του Άρθρου 52 του Συντάγματος, την εμπλοκή του Προέδρου της Δημοκρατίας για έκδοσή του, διά δημοσιεύσεως στην Επίσημη Εφημερίδα. Η έκδοση περιβάλλει με νομική ισχύ τον Νόμο, αφού τον καλύπτει με το μαχητό τεκμήριο της συνταγματικότητας και αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του. Εν προκειμένω, ο Πρόεδρος βεβαίωσε τη

συνταγματικότητα, πιστοποιώντας, κατ' ουσίαν, τον καταρτισμό σύμφωνα με το Σύνταγμα. Το γεγονός ότι ο Πρόεδρος εξέφρασε επιφυλάξεις σε προηγούμενο στάδιο χωρίς να ασκήσει το δικαίωμα αναφοράς στο Ανώτατο Δικαστήριο, προς γνωμάτευση, δεν επιδρούσε στη πρόσδοση εννόμου αποτελέσματος στο Νόμο, δεδομένης της υπογραφής και έκδοσης του.

Δεν νοείται η εκ των υστέρων αμφισβήτηση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, επιλεκτικά, κάποιων από τις πρόνοιες του υπό αναφορά Νόμου. Η επίκληση του Άρθρου 139 του Συντάγματος, δεν μεταβάλλει το όλο ζήτημα καθότι, η, επικαλούμενη, σύγκρουση, εδράζεται στην προσβολή, ως αντισυνταγματικών, των επιφυλάξεων του Προϋπολογισμού. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ασκώντας τις συνταγματικές του εξουσίες, στα πλαίσια προληπτικού ελέγχου, βεβαίωσε τη συνταγματικότητα του Νόμου που είχε ψηφισθεί. Συνεπώς, η εκ των υστέρων αμφισβήτηση εκλάμβανε πλέον τη μορφή κατασταλτικού της συνταγματικότητας ελέγχου, ζήτημα που κινείται εκτός των συνταγματικών εξουσιών του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Η προσφυγή απορρίφθηκε κατά πλειοψηφία ως απαράδεκτη.

Πολιτική Έφεση αρ. E52/21 Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας v. CYFIELD - NEMESIS κ.α., 21 Σεπτεμβρίου, 2022

Η έφεση αφορά την απόρριψη αίτησης του Γενικού Εισαγγελέα για προσωρινό διάταγμα αναφορικά με τη λειτουργία ενός ασφαλτικού εργοστασίου των εναγομένων/εφεσιβλήτων, με ενδιάμεση απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας στο πλαίσιο αγωγής για δημόσια οχληρία. Το εργοστάσιο λειτουργούσε στη βιομηχανική περιοχή έχοντας άδεια λειτουργίας, αλλά με αμφισβητούμενο πιστοποιητικό τελικής έγκρισης αναφορικά με οικοδομικές προσθήκες που έγιναν κατά καιρούς. Κατά τον ενάγοντα/εφεσεύοντα προκαλεί δημόσια οχληρία εκπέμποντας αναθυμιάσεις, καπνούς, οσμές κλπ., που επηρεάζουν την ποιότητα του αέρα, θέτοντας σε κίνδυνο την άνεση των κατοίκων της περιοχής και/ή παραβιάζοντας ανθρώπινα και συνταγματικά δικαιώματά τους. Το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει τη μετακίνηση του σε άλλους χώρους.

Στο πλαίσιο εξέτασης της δεύτερης προϋπόθεσης για την έκδοση προσωρινού διατάγματος, που αφορά την ύπαρξη πιθανότητας επιτυχίας της αγωγής και για σκοπούς της διαδικασίας ενδιάμεσης θεραπείας, αξιολογείται η αποδεικτική δύναμη της υπόθεσης στην βάση της μαρτυρίας του διαδίκου που την ζητά. Το πρωτόδικο δικαστήριο έκρινε ότι δεν στοιχειοθετήθηκε η δεύτερη προϋπόθεση, εφόσον δεν παραβιάζεται οποιαδήποτε νομοθεσία από τη λειτουργία του εργοστασίου. Δεν προσμέτρησε τη μαρτυρία που τέθηκε ενώπιον του για σοβαρά συμπτώματα υγείας που είχαν οι περίοικοι του εργοστασίου λόγω της εισπνοής των καυσαερίων και της αποπνικτικής ατμόσφαιρας που προκαλεί το εργοστάσιο, επειδή τέτοιες ζημιολόγες για την υγεία πράξεις δεν συνοδεύονταν «από οποιαδήποτε παράνομη πράξη ή παράλειψη εκτέλεσης νομικής υποχρέωσης των καθ' ων».

Σύμφωνα με την πρωτόδικη κρίση δεν αποδείχθηκε οποιαδήποτε παράνομη πράξη, συστατικό στοιχείο του αδικήματος της "δημόσιας οχληρίας" κατά το άρθρο 45 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου, Κεφ.148.

Ο Γενικός Εισαγγελέας πρόβαλε ως πρώτο λόγος έφεσης ότι οι ζημιολόγες για την υγεία του κοινού πράξεις ή/ και παραλείψεις δεν είναι ανάγκη να συνοδεύονται από οποιαδήποτε παράνομη πράξη ή παράλειψη εκτέλεσης νομικής υποχρέωσης.

Το Εφετείο αποδέχθηκε την έφεση και αποφάσισε ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο συνέδεσε την κατοχή άδειας εργοστασίου με την έννοια της τέλεσης δημόσιας οχληρίας. Σύμφωνα με τη νομολογία, η δυσσομία, ο καπνός, η σκόνη, ο θόρυβος, οι δονήσεις, τα αέρια, οι αναθυμιάσεις και η υγρασία είναι κάποιες από τις επεμβάσεις που αποτελούν αφ' εαυτών δημόσια οχληρία, **χωρίς να απαιτείται η απόδειξη παράνομης λειτουργίας**. Συνεπώς η οχληρία καθίσταται παράνομη, λόγω των συνεπειών της για τους περιοίκους, ενώ ο όρος «unlawful act» στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ποινικού ή αστικού αδικήματος σημαίνει «an act not warranted by law».

Η ύπαρξη πολεοδομικής άδειας ουδόλως επηρεάζει την ύπαρξη της οχληρίας.

Η πρωτόδικη απόφαση παραμερίστηκε και εκδόθηκε απαγορευτικό διάταγμα αναστολής λειτουργίας της ασφαλτικής μονάδας μέχρι το πέρας της αγωγής.

Πολιτική Έφεση 272/21, 13 Οκτωβρίου, 2022

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ Ν.Τ. ΚΑΙ Ρ.Ζ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ ΩΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΓΙΟΒΑΝΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ CERTIORARI

Η έφεση αφορά την απόφαση του Δικαστή Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία, μέσω εντάλματος certiorari, ακυρώθηκε «δικαστικό ένταλμα», (το ένταλμα) που εξασφάλισε ο Γενικός Εισαγγελέας/εφεσείων από το Επαρχιακό Δικαστήριο, δυνάμει των άρθρων 21, 22 και 23 του περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων και Πρόσβαση σε Καταγεγραμμένο Περιεχόμενο Ιδιωτικής Επικοινωνίας) Νόμου του 1996, (Ν. 92(Ι)/1996) (“ο Νομος”). Με αυτό εξουσιοδοτείτο η πρόσβαση σε «καταγεγραμμένο περιεχόμενο ιδιωτικής επικοινωνίας» και σε «δεδομένα», αφορώντα τους εφεσίβλητους.

Το Επαρχιακό Δικαστήριο με πρακτικό αιτιολόγησης του εντάλματος, αναφέρθηκε στην πεποιθήση που διατυπωνόταν στην ένορκη δήλωση του Γενικού Εισαγγελέα ως αιτητή, και εκφράζεται στο άρθρο 21(3) του Νόμου με τον όρο «εύλογα πιστεύεται», για την ύπαρξη τέτοιων στοιχείων σε έγγραφα, συσκευές και αντικείμενα, που είχαν περιέλθει στην κατοχή της Αστυνομίας (άρθρο 21 του Νομου) σε σχέση με την διερεύνηση συγκεκριμένων ποινικών αδικημάτων.

Το ένταλμα ακυρώθηκε, διότι κρίθηκε ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο ενήργησε «μηχανιστικά», με την έννοια ότι παρέλειψε να ασκήσει τη διακριτική του εξουσία, δυνάμει του άρθρου 23(1), και καθ’ υπέρβαση εξουσίας, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 21(4) του Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Νόμου, ο Δικαστής εκδίδει δικαστικό ένταλμα, εάν ικανοποιηθεί

σωρευτικά ότι,

α. Υπάρχει εύλογη υποψία ή πιθανότητα ότι πρόσωπο διέπραξε, διαπράττει ή αναμένεται να διαπράξει αδίκημα.

β. υπάρχει εύλογη υποψία ή πιθανότητα ότι συγκεκριμένη ιδιωτική επικοινωνία συνδέεται ή είναι συναφής με το αδίκημα.

γ. η έκδοση του δικαστικού εντάλματος είναι προς το συμφέρον της δικαιοσύνης.

Εν προκειμένω το Επαρχιακό Δικαστήριο δεν αιτιολόγησε τη συνδρομή των πιο πάνω κριτηρίων/προϋποθέσεων, αλλά περιορίστηκε να καταγράψει μηχανιστικά ότι «στη βάση των δεδομένων που τέθηκαν διαπιστώνεται η ύπαρξη εύλογης υποψίας ή πιθανότητας ότι τα συγκεκριμένα δεδομένα συνδέονται ή είναι συναφή με σοβαρά ποινικά αδικήματα.», εννοώντας τα «δεδομένα» κατά τις πρόνοιες του Νόμου περί Διατήρησης Τηλεπικοινωνιακών Δεδομένων με Σκοπό τη Διερεύνηση Σοβαρών Ποινικών Αδικημάτων Νόμο του 2007, (Ν.183(Ι)/2007).

Ωστόσο οι δυο προαναφερθέντες Νόμοι, ρυθμίζουν διαφορετικά θέματα και εφαρμόζονται ξεχωριστά. Το δικαστικό ένταλμα που εκδίδεται βάσει του άρθρου 21 του Νόμου 92(1)/1996 εξουσιοδοτεί την πρόσβαση σε «καταγεγραμμένο περιεχόμενο ιδιωτικής επικοινωνίας» και δυνατό να περιληφθεί στην βάση του άρθρου 23 περαιτέρω «αίτημα για πρόσβαση σε δεδομένα» (όπως ορίζονται στο Ν.183(Ι)/2007), εφόσον όμως ικανοποιηθεί το Δικαστήριο για τα τρία κριτήρια που πρέπει να συντρέχουν.

Περαιτέρω, επειδή τέτοιο ένταλμα εκδίδεται κατ' εξαίρεση του θεμελιακού δικαιώματος απορρήτου αλληλογραφίας και σεβασμού της ιδιωτικής επικοινωνίας στο Άρθρο 17.1 του Συντάγματος, οι επιτακτικές πρόνοιες των άρθρων 21 και 23 του Νόμου, πρέπει να εξετάζονται από το Δικαστήριο

αυστηρά. Η αναφορά της επίδικης απόφασης «συγκεκριμένα δεδομένα συνδέονται ή είναι συναφή με σοβαρά ποινικά αδικήματα», δεν αποδεικνύει ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο εξέτασε το είδος των αναφερομένων στην αίτηση αδικημάτων, ούτε έχει βεβαιωθεί ποιά από τα αναφερόμενα στην σχετική αίτηση ποινικά αδικήματα, ενέπιπταν στην *υποπαράγραφο Β.(ε) του Άρθρου 17.2 του Συντάγματος*.

Με βάση το σκεπτικό ανωτέρω, η έφεση απορρίφθηκε.

Διοργανώσεις & Επισκέψεις 2022

03
&
09
05

Συνάντηση της τέως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου κας Περσεφόνης Παναγή στο Υπουργείο Εξωτερικών για την διαδικασία Εκλογής Γενικού Εισαγγελέα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

18
-
20
05

Επίσκεψη στην Κύπρο Εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου της Ευρώπης και των Εμπειρογνομώνων στο πλαίσιο του Έργου για την Ανεξάρτητη Υπηρεσία για τα Δικαστήρια (SRSP 4). Εθιμοτυπική συνάντηση της τέως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου με τον κ. Danielle Dotto, Deputy Director, Head of Unit - Governance and Public Administration, DG REFORM, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

04
02

Συνάντηση με τον κ. Mario Nava, Γενικό Διευθυντή του Directorate General Reform της Ευρωπαϊκής Ένωσης

16
&
18
05

Εκπαίδευση Λειτουργών Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη για την επαγωγή όρκων - Έργο για τον Εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης

15
02

Εθιμοτυπική επίσκεψη Πρέσβη της Ελλάδος στην Κύπρο κ. Ιωάννη Παπαμελετίου

17
05

Χαιρετισμός της τέως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο «Παιδιά - Ευάλωτοι Μάρτυρες» και συνάντηση με Lady Dorrian, Lord Justice Clerk, Court of Session Scotland

30
03

Παρουσίαση του HELP Self-Learning Course για τους νέους Κανονισμούς Πολιτικής Δικονομίας

07
04

Συνάντηση με Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με θέμα την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων

23
05

Συμμετοχή Ανωτάτου Δικαστηρίου (Λ. Δημητριάδου-Ανδρέου, Δ.) στο Σεμινάριο του ACA-Europe - "Techniques for the protection of private subjects in contrast with public authorities: actions and remedies - liability and compliance"

24
05

Συνάντηση Ανωτάτου Δικαστηρίου με την κα Αικατερίνη Κουτσοπούλου, Πρωτοδίκη Αθηνών, τον Υπουργό Εσωτερικών και την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

27
05

Τηλεδιάσκεψη της τέως Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την κα Νίνια Κυριακοπούλου, Επίτιμη Πρόξενος της Κύπρου στο Μοντρεάλ, τον κ. Γιώργο Ερωτοκρίτου, Διευθυντή Σχολής Δικαστών και την κα Mary Moreau, Chief Justice of the Court of Queen's Bench of Alberta, Canada

30
05
02
06

Εκπαίδευση χειριστών εξοπλισμού ασφάλειας στις εισόδους των Δικαστηρίων - Έργο για την Αναβάθμιση της Φυσικής Ασφάλειας των Δικαστηρίων

07
06

Διαδικτυακό Σεμινάριο από τον Τ.Θ. Οικονόμου, Δ. με θέμα τη νέα Εγκύκλιο του Ανωτάτου Δικαστηρίου αναφορικά με την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων

15
17
06

Διαδικτυακό συνέδριο «VII Conference of the Presidents of Appeal Courts of the European Union»

23
06

Επίσκεψη Υπουργού Δικαιοσύνης της Ελλάδος, κ. Κώστα Τσιάρα

**29
08** Συνάντηση με την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και τον Πρόεδρο Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου για την Αναβάθμιση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας

**27
09** Συνάντηση με κα Λουίζα Χριστοδουλίδου Ζανέτου, Επίτροπο Νομοθεσίας

**08
07** Συνάντηση με κα Elisa Ferreira, Επίτροπο Συνοχής και Μεταρρυθμίσεων

**12
07** Τελετή Ορκωμοσίας του κ. Αντώνη Ρ. Λιάτσου, νέου Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου στο Προεδρικό Μέγαρο

**02
08
10** Επίσκεψη Κυπριακής Αντιπροσωπείας στο Δουβίνο και στο Στρασβούργο στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο πλαίσιο του Έργου για την Ανεξάρτητη Υπηρεσία των Δικαστηρίων

**26
07** Επίσκεψη Άννας Μαρκουλλή, Δικαστή Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**16
09** Πρώτη Συνεδρία του νέου Μεταβατικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου και του νέου Μεταβατικού Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου

**09
08** Επίσκεψη από κ. Νικόλα Αμιλίου, Γενικό Εισαγγελέα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**20
09** Εθιμοτυπική επίσκεψη του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη Βουλή των Αντιπροσώπων

**11
10** Συνάντηση με τον κ. Νίκο Αναστασιάδη, Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Προεδρικό Μέγαρο

21
10

Εθιμοτυπική συνάντηση με την Επιτροπή Δημόσιας Υγιορείας

25
10

Εκδήλωση για την Ευρωπαϊκή Ημέρα Δικαιοσύνης

27
10

Εθιμοτυπική επίσκεψη Πρέσβειρας της Γερμανίας κας Anke Schlimm

01
11

Εκδήλωση στο Ανώτατο Δικαστήριο για τα 70 χρόνια του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

04
11

Εθιμοτυπική επίσκεψη στο Ανωτατο Δικαστήριο της κας Αννίτας Δημητρίου, Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων

18
11

Συζήτηση του προϋπολογισμού της Δικαστικής Υπηρεσίας στη Βουλή των Αντιπροσώπων

24
11

Εκδήλωση στο Ανώτατο Δικαστήριο με ομιλητή τον Δρα Συμεών Χρ, Συμεωνίδη, διακεκριμένο Κύπριο Καθηγητή στο Willamette University College of Law στην Αμερική με θέμα: «Η Σύμβαση της Χάγης για την Αναγνώριση και Εκτέλεση Αλλοδαπών Δικαστικών Αποφάσεων του 2019»

21
12

Εγκαίνια του ανακαινισμένου κτηρίου του Διοικητικού Δικαστηρίου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

« Το 2022 αποτέλεσε, χωρίς καμία αμφιβολία, μία κομβική χρονιά για την Κυπριακή Δικαιοσύνη. »

Αντώνης Ρ. Λιάτσος

Πρόεδρος Ανωτάτου Δικαστηρίου

